

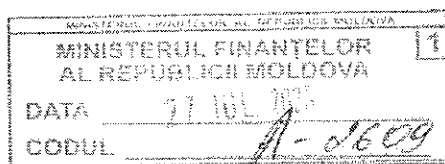

Republica Moldova

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE

str. Alexandr Pușkin, nr. 52/A, MD-2005 Chișinău, Tel: 022 823 955, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

Nr. 06-01/3081 din 26.07.2023
La nr. 13-09/187 din 14.07.2023

Ministerul Finanțelor
cancelaria@mf.gov.md
sergiu.cainareanu@mf.gov.md

Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE) a examinat proiectul Hotărârii de Guvern privind aprobarea Legii pentru modificarea Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energeticii, apei, transporturilor și serviciilor poștale (număr unic 268/MF/2023), remis spre avizare repetată de către Ministerul finanțelor și reiterează propunerile expuse anterior prin Avizul nr. 06-01/1720 din 26.04.2023, cu excepția pct. 7, din următoarele considerente.

1. Art. 5 alin. (6) se propune a se completa cu lit. k) cu următorul cuprins:

„k) întocmește catalogul de prețuri”.

Operarea prezentei modificări va contribui la calcularea valorii estimative a bunurilor, lucrărilor și serviciilor care urmează a fi achiziționate, astfel ca titularul de licență să cunoască valoarea bunului până la declanșarea licitației, pentru a exclude cazurile când titularii de licență acceptă prețurile prezentate de participanții la licitație, fără să cunoască prețul bunului care intenționează să-l achiziționeze. În consecință titularii de licență declară în calitate de câștigători ai licitațiilor participanții, chiar dacă aceștia au prezentat prețuri exagerate, care ulterior sunt recuperate prin tarife achitate de către consumatorii finali.

Considerăm că motivul expus în Sinteza obiecțiilor și propunerilor, prin care nu a fost acceptată prezenta propunere de modificare legislativă este unul eronat, or completarea catalogului de prețuri poate fi efectuată inclusiv prin consultarea pieței, prin verificarea prețurilor la producător, dar nu indicarea prețurilor de la intermediari, după cum procedează furnizorii la moment, care în consecință constituie o majorare artificială a prețurilor la produse, pe care le considerăm cheltuieli nejustificate, achitate ulterior de consumatorii finali prin tarife și prețuri.

În scopul excluderii majorării artificiale a prețurilor la produsele achiziționate de către furnizori, considerăm necesară și oportună completarea art. 5 alin. (6) cu lit. k), în redacția propusă.

2. Art. 34 se propune a se completa cu alin. (3) și alin. (4) cu următoarea redacție:

„(3) Membrul grupului de lucru al autorității contractante are obligația de a semna, pe propria răspundere, o declarație de confidențialitate și imparțialitate, prin care se angajează să respecte necondiționat prevederile prezentei legi prin care confirmă că:

a) nu este soț/soție, rudă sau afin, până la gradul al treilea inclusiv, cu una sau mai multe persoane angajate ale ofertantului/ofertanților ori cu unul sau mai mulți fondatori sau beneficiari efectivi ai acestora;

b) în ultimii 3 ani, nu a activat în baza contractului individual de muncă sau a altui înscris care demonstrează relațiile de muncă cu unul dintre ofertanți ori nu a făcut parte din consiliul de administrație sau din orice alt organ de conducere sau de administrație al acestora;

c) nu deține acțiuni sau cote-părți în capitalul social subscris al ofertanților.

(4) În cazul în care până la/sau după ședința de deschidere a ofertelor, unul dintre membrii grupului de lucru al autorității contractante constată că se află în una sau în mai multe dintre situațiile specificate el va solicita imediat înlocuirea sa în componența grupului cu o altă persoană."

Urmare a celor propuse, membrii grupului de lucru se vor responsabiliza și vor fi excluse conflictele de interese a membrilor grupurilor de lucru al autorităților contractante.

În această parte, la fel nu suntem de acord cu poziția expusă în Sinteza obiecțiilor și propunerilor, or faptul că completările propuse sunt prevăzute în pct. 9 și 10 din Hotărârea Guvernului nr. 464/2022, nu exclude posibilitatea includerii în mod expres al acestora în art. 34 al Legii nr. 74/2020.

3. Art. 35 a se completa cu alin. (5) cu următorul cuprins:

„(5) Autoritatea contractantă, va transmite Agenției Achiziții Publice date privind operatorul economic care nu și-a îndeplinit corespunzător obligațiile asumate în cadrul procedurilor de achiziție sectoriale, pentru a fi înscris în Lista de interdicții.”

Această propunere urmează să asigure autoritatea contractantă de îndeplinirea corespunzătoare a obligațiilor asumate de către operatorii economici, precum și responsabilizarea acestora la executarea obligațiilor asumate.

Totodată, în conformitate cu art. 3 alin. (3) al Legii cu privire la actele normative, actul normativ trebuie să corespundă prevederilor Constituției Republicii Moldova, tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, principiilor și normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, precum și legislației Uniunii Europene.

Astfel, considerăm că nu este pertinent și aplicabil argumentul precum că, până la eliminarea (revizuirea) prevederilor art. 25 din Legea nr. 131/2015, actele normative naționale vor contravine principiilor stabilite prin TFUE și legislației în achiziții la nivel European, deoarece vine în contradicție cu prevederile legale în vigoare.

4. Art. 50 alin. (1) de expus în următoarea redacție:

„(1) Înainte de inițierea procedurii de atribuire, entitatea contractantă este obligată de a efectua calcularea valorilor estimative a bunurilor, lucrărilor și serviciilor care urmează a fi achiziționate, ținând cont de prețurile unitare totale ale necesităților care fac obiectul contractelor de achiziții, identificate atât pe bază istorică, utilizându-se valori actualizate ale contractelor din perioada precedentă, obținute prin aplicarea unui coeficient de actualizare adecvat, cât și urmare unor consultări ale pieței în vederea pregătirii achiziției și pentru a informa operatorii economici cu privire la planurile de achiziție și cerințele avute în vedere în legătură cu acestea”.

ANRE își exprimă dezacordul cu poziția expusă în Sinteza obiecțiilor și propunerilor, or faptul că completările propuse sunt prevăzute în pct. 15 din HG nr. 464/2022, nu exclude posibilitatea includerii în mod expres al acestora în art. 50 al Legii nr. 74/2020.

Cu referire la alegația autorului proiectului, precum că, „(...) stabilirea obligativității efectuării consultării pieței pentru fiecare procedură va îngreuna și tergiversa procedurile de achiziții, iar în cazul achizițiilor recurente fiind chiar inutilă și inefficientă”, ANRE o consideră nefondată și neîntemeiată. Or, Legea nr. 74/2020 stabilește modul și procedura efectuării achizițiilor în sectoarele energeticii și apei, care sunt sectoare reglementate de către ANRE.

Potrivit prevederilor legilor sectoriale (Legea nr. 92 din 29.05.2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, Legea nr. 108 din 27.05.2016 cu privire la gazele naturale, Legea cu privire la energetică nr. 174 din 21.09.2017), titularii de licență sînt obligați să se conducă, în activitatea licențiată, de principiul eficienței maxime la cheltuieli minime.

În aceste condiții, consultarea pieței de către titularii de licență în vederea pregătirii achiziției și informarea operatorilor economici cu privire la planurile de achiziție, precum și cerințele avute în vedere în legătură cu acestea, reiese din prevederile celorlalte legi și doar vin să completeze, astfel ca

să nu fie lăsat loc de interpretări la aplicarea prevederilor legale în activitatea licențiată, de către titularii de licență.

5. Propunem de asemenea modificarea și completarea art. 60 alin. (3), cu expunerea în următoarea redacție:

„(3) Entitatea contractantă are obligația de a include în anunțul de participare cel puțin informațiile cuprinse în anexa nr. 3, valoarea estimată a achiziției și, dacă este necesar, alte informații considerate utile de către aceasta”.

Astfel, ANRE propune la **art. 60 alin. (3)**, după cuvintele „anexa nr. 3”, **de completat cu sintagma** „, valoarea estimată a achiziției”, iar în continuare după text.

ANRE nu este de acord cu poziția expusă în Sinteza obiecțiilor și propunerilor de către autorul proiectului, care pretinde că, „(...) Redacția propusă presupune obligativitatea includerii în anunțul de participare doar a valorii estimative, alte informații cuprinse în anexa nr. 3 fiind opționale, în dependență de utilitatea lor, fapt care va diminua considerabil accesul operatorilor economici la informația cu privire la procedurile inițiate”.

Norme legale urmează să fie interpretate în coroborare, fără să fie rupte din context și interpretate separat, după cum se încearcă la caz. Or, modificarea propusă vine doar să completeze norma art. 60 alin. (3), dar nicidecum să „(...) diminueze (...) accesul operatorilor economici la informația cu privire la procedurile inițiate”, după cum pretinde autorul proiectului.

6. Art. 60 alin. (5) a se completa cu următorul conținut:

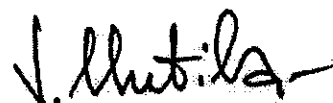
„(5) Anunțul de participare va fi publicat și transmis la cel puțin 3 producători din Republica Moldova, sau localizați cel mai aproape de Republica Moldova, în termene rezonabile care să ofere tuturor operatorilor economici interesați, fără nicio discriminare, posibilități reale de participare la procedurile de atribuire a contractului de achiziții sectoriale”.

Operarea prezentei modificări are scopul de a elimina/limita efectuarea achizițiilor prin intermediari, care are ca rezultat majorarea artificială și nejustificată a prețurilor de achiziție la mărfuri, bunuri și servicii, în unele cazuri și cu 100% sau mai mult, iar aceste cheltuieli ineficiente sunt achitate ulterior de consumatorii finali prin prețuri și tarife.

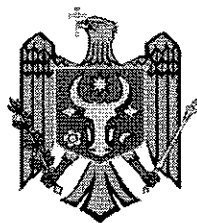
Reiterăm că, potrivit prevederilor legilor sectoriale (Legea nr. 92 din 29.05.2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, Legea nr. 108 din 27.05.2016 cu privire la gazele naturale, Legea cu privire la energetică nr. 174 din 21.09.2017), titularii de licență sînt obligați să se conducă, în activitatea licențiată, de principiul eficienței maxime la cheltuieli minime.

Reieșind din faptul că la moment Legea privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale nr. 74 din 21.05.2020 nu impune expres titularilor de licență obligația de a întreprinde toate acțiunile posibile pentru achiziționarea mărfurilor, bunurilor și serviciilor de la producători, dar nu de la intermediari, titularii de licență fac uz de această lacună legislativă, fapt care ulterior se răsfrînge negativ asupra consumatorilor finali.

Alegația autorilor proiectului indicată în Sinteza obiecțiilor și propunerilor, precum că „(...) Propunerea dată vine în contextul Hotărârii Parlamentului nr. 39/2023 și va fi inclusă în proiect după avizul pozitiv a CEB la propunerea comună a MF, ANRE, MDED”, o considerăm neîntemeiată. Or, modificarea propusă este necesară, oportună și posibilă de efectuat prin prezentul proiect de modificare a Legii nr. 74/2020, cu prezentarea ulterioară Parlamentului RM spre examinare și aprobare.

Veaceslav UNTILA
Director general

Guvernul Republicii Moldova

Agencia Proprietății Publice

MD-2012, Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale I
Tel: (00373 22) 234-350
e-mail: office@app.gov.md

Nr.05-04-5199 din 04.08.2023

Ministerul Finanțelor

cancelaria@mf.gov.md

victoria.fortuna@mf.gov.md

Suplimentar la demersul Agenției Proprietății Publice nr.05-04-5171 din 04.08.2023 urmare examinării demersului Ministerului Energiei nr. 07/2-1012 din 01 august 2023 și avizarea proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale (**număr unic 268/MF/2023**), autor - **Ministerul Finanțelor**, Vă informăm să se țină cont la definitivarea proiectului de obiecțiile și propunerile Î.S. „Poșta Moldovei” (expuse în avizul din anexă nr.22323 din 04.08.2023) și să fie considerat actualizat și definitiv celui expediat anterior.

Director general
Roman COJUHARI

Digitally signed by Cojuhari Roman
Date: 2023.08.04 15:58:39 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Executor: Vitalie Manole, tel. 068-684-188
e-mail: vitalie.manole@app.gov.md

Ministerul Energiei
al Republicii Moldova

Nr. 07-1214 din 25 august 2023

Ministerul Finanțelor

e-mail: cancelaria@mf.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat

e-mail: cancelaria@gov.md

Prin prezenta, suplimentar la scrisoarea nr. 07-1079 din 07 august 2023 și urmare ședinței comune desfășurate la data de 23.08.2023 în incinta Ministerului Finanțelor în cadrul căreia s-au pus în discuție prevederile ce se referă la exceptarea activităților supuse concurenței, de la normele juridice instituite prin prevederile Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale, Ministerul Energiei, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele în raport cu Proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 74/2020 (număr unic 268/MF/2023).

Întru asigurarea unui parcurs evolutiv al piețelor de energie din Republica Moldova, asigurarea unei continuități reformelor inițiate pe aceste piețe încă din momentul aderării la Tratatul de Constituire a Comunității Energetice și Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană, excluderea oricărui conflict de norme/evitării interpretării extinctive defavorabile a prevederilor actuale a legislației sectoriale, pentru a permite Furnizorilor și Traderilor dezvoltarea unor raporturi de piață competitive, considerăm necesară menținerea în Proiectul Hotărârii de Guvern de modificare a Legii nr. 74/2020 a art. 26¹ care se referă la **activitățile expuse direct concurenței** și care transpun prevederile art. 34 și 35 din Directiva 2014/25/UE. Totodată, în scopul susținerii poziției respective, prezentăm următoarele argumente de rigoare.

În conformitate cu art. 34 și anexa III din Directiva 2014/25/UE, contractele destinate să permită desfășurarea unei activități sectoriale nu fac obiectul directivei în cazul în care statul membru sau entitățile contractante care au introdus cererea în temeiul art. 35 pot demonstra că, în statul membru în care este desfășurată activitatea este expusă direct concurenței pe piețe la care accesul nu este restricționat. Accesul la o piață se consideră nerestricționat în cazul în care statul membru a implementat și a pus în aplicare legislația Uniunii Europene cuprinsă în anexa III, inclusiv Directiva 2009/73/CE și Directiva 2009/72/CE.

Excluderea art. 26¹, elucidează posibilitatea entităților contractante interesate să demonstreze existența unui nivel suficient de concurență pe aceste piețe, iar antepunerea în sensul lipsei concurenței pe piețele de energie electrică și gaze naturale din Republica Moldova fără o analiză prealabilă sau vre-o altă justificare constituie un element defectuos în caracterul ascendent al acestora.

Astfel, referitor la nivelul actual de concurență pe piețele nominalizate de subliniat că, Directiva 2009/72/CE și Directiva 2009/73/CE fac parte din Pachetul energetic III al UE, iar versiunile lor adaptate de Comunitatea Energetică au fost transpuse integral în legislația din Republica Moldova prin Legea 107/2016 cu privire la energia electrică, Legea 108/2016 cu privire la gazele naturale și legislație secundară aprobată de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

În același context, în partea de **implementare a celor două Directive**, singura restanță la moment o constituie separarea de proprietate a SRL „Moldovatrangaz” (gas Transmission System Operator unbundling) dar și la această restanță se lucrează intens și preconizăm că va fi realizată până la sfârșitul anului 2023. În acest sens au fost operate o serie de modificări ale legislației de specialitate

(Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale), cu stabilirea cadrului de reglementare secundar (Hotărârea ANRE nr. 434/2023).

În aceeași ordine de idei, principiul accesului terțului la rețea stabilit în pachetul energetic III și transpus în Legile sectoriale este implementat și funcționează atât la energia electrică cât și la gazele naturale, tarifele de rețea sunt calculate și aplicate, inclusiv tarifele de intrare-ieșire pentru gazele naturale, mecanismele de echilibrare sunt implementate și operatori de echilibrare sunt desemnați și funcționează (SRL „Moldovatrangaz” pe gaze cu delegare de activitate la „BRM East Energy” și ÎS „Moldelectrica” pe partea de energie electrică), Regulile pieței energiei electrice și a gazelor naturale au fost aprobate de ANRE (Hotărârea nr. 534/2019 și nr. 283/2020) și implementate, furnizori concurențiali sunt licențiați¹ și sunt activi pe piețe, iar piețele au grad legal de deschidere de 100%, conform prevederilor legale.

În ceea ce privește **operatorii sistemelor de transport atât a gazelor naturale cât și a energiei electrice de menționat** că, ÎS „Moldelectrica” – pe energie electrică și SRL „Vestmoldtransgaz” pe gaze naturale au fost certificați conform regulilor UE în 2022-2023. Iar, un alt operator de transport gaze naturale, SRL „Moldovatrangaz”, este în curs de certificare.

Integrarea internațională a piețelor naționale de energie electrică și de gaze naturale a fost posibilă datorită finalizării proiectelor de interconexiune (interconectarea sincronă cu ENTSO-E pe energie electrică, gazoductul Onești – Iași – Ungheni - Chișinău, fluxul invers pe gazoductul T1 Transbalkan și a fost accelerată de crizele energetice ce au început în octombrie 2021.

În ceea ce privește **piața angro de energie electrică**, sunt zeci de producători activi pe piață, în special cu unități de producere energie electrică din surse regenerabile. Aceștia exportă o bună parte a producției proprii. Totodată, pe piața angro de energie electrică, în ultimii ani au fost importuri de energie din Ucraina și din România, inclusiv prin achiziții de pe Piața pentru Ziua Următoare din România. Interconectarea de urgență cu rețeaua UE continentală a ENTSO-E realizată pe 16 martie 2022 a dus la posibilitatea comerțului transfrontalier de energie electrică cu țările membre UE. Pe **piața cu amănuntul de energie electrică**, gradul real de deschidere ajunsese la 10% în 2020 și 9% în 2021, mai mulți furnizori concurențiali fiind activi.

În partea ce ține de **piața angro de gaze naturale**, de menționat că 100% din necesarul de gaze naturale al malului drept al râului Nistru în 2023 este asigurat prin achiziții de la traderi europeni și nu de la SAP „Gazprom”. Aceste achiziții sunt realizate de SA „Energocom” și alți 5 - 6 furnizori locali ce concurează între ei. Furnizorii și traderii de gaze naturale din Republica Moldova achiziționează gaze cu livrare în diverse puncte din rețeaua europeană de gaze (de exemplu la frontiera Slovacia – Ucraina), ceea ce dovedește că piața relevantă nu se mărginește la frontierele naționale. Tot pe piața angro de gaze naturale funcționează un operator de piață specializat, ce asigură echilibrarea sistemului de gaze naturale. **Pe piața cu amănuntul de gaze naturale** gradul de deschidere ajunsese la circa 7% în 2020 și circa 4% în luna mai 2023, el variind funcție de oportunitățile identificate de furnizorii concurențiali.

Un aspect important a fi menționat este că, în prezent Republica Moldova se află încă în Stare de Urgență (*Hotărârea Parlamentului nr. 244/2023 privind prelungirea stării de urgență*) și unele mecanisme de piață funcționează într-un regim reglementat din considerente de siguranță în aprovizionarea cu energie. Însă odată cu expirarea acesteia, se va reveni la implementarea în continuarea a mecanismelor de piață, ținând cont și de noile realități stabilite la nivelul piețelor inclusiv și la nivel regional, catalizate de războiul din țara vecină și criza la nivel European.

De specificat că, practic în prezent sunt implementate Regulile piețelor de energie electrică și de gaze naturale menționate mai sus (cu excepția pieței pentru ziua următoare și pieței intrazilnice pe energie electrică ce urmează a fi implementate în 2024), reguli similare cu cele din piețele Uniunii Europene. Pe partea de energie electrică la moment, Ministerul lucrează în direcția creării premiselor și desemnării operatorului comercial al pieței energiei electrice, fapt care va stimula concurența pe piața energiei electrice și va face posibilă lansarea piețelor organizate prenotate (Hotărârea Guvernului nr. 90/2023 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023).

¹ <https://www.anre.md/registrul-de-licentiere-3-134>
<https://www.anre.md/registrul-de-licentiere-3-261>

Adițional, în același context de menționat despre condițiile actuale, când regulile piețelor de energie electrică și de gaze naturale din Republica Moldova sunt similare cu cele din UE iar interconexiunile permit un schimb internațional semnificativ al acestor mărfuri, considerăm că „piața relevantă” depășește cu mult frontierele naționale atât pe energie electrică cât și pe gaze naturale. Piețele de energie electrică și de gaze naturale sunt caracterizate de o dinamică foarte mare și sunt în plină evoluție. De aceea, situația de astăzi, în Stare de Urgență nu este în totalitate relevantă pentru evoluțiile viitoare, când pe baza compatibilității regulilor și a capacităților de interconexiune ne așteptăm la un aflus suplimentar de participanți străini la piețele de energie electrică și gaze naturale din Moldova.

Un alt aspect important de menționat ține de transpunerea legislației comunitare și anume referindu-ne la art. 34 din Directiva 2014/25/UE care este obligatoriu de transpus în legislația statelor membre, acest articol nu apare ca opțional, nu cuprinde formulări de genul „member states may (or may not)”, astfel având în vedere acest fapt, este cu atât mai neclar care ar fi rezervele în legătură cu transpunerea în legislația Republicii Moldova.

În altă ordine de idei de subliniat că, **procedurile de stabilire a aplicabilității art. 34 sunt stabilite în art. 35 a Directivei 2014/25/UE**, iar art. 25² stabilește pașii procedurali ce trebuie urmați pentru a stabili că o activitate este supusă direct concurenței. Având în vedere dinamica ridicată a evoluțiilor din piețele naționale de energie electrică și de gaze naturale considerăm discriminatorie și arbitrară interzicerea posibilității ca statul Republica Moldova sau entități contractante din Republica Moldova să uzeze de această procedură, oricând în viitor, inclusiv în viitorul apropiat.

Totodată, supra excluderii din procesul de transpunerea prevederilor art. 34 și 35 din Directiva 2014/25/UE propuse în proiect prin art. 26¹, opinăm asupra faptului că **recomandarea experților Comisiei Europene (DG GROW) și SIGMA** nu include o argumentare minimă, ceea ce indică asupra faptului lipsei unei actualizări a informațiilor în partea ce ține realitățile din piețele de energie din Republica Moldova, realități expuse pe scurt mai sus.

Mai mult decât atât, considerăm că Legea nr.74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale **nu este aplicabilă activității de furnizare și trading a energiei electrice și a gazelor naturale**, deoarece specificul achiziționării acestor produse energetice presupune intervale de tranzacționare egale cu 1 oră (de exemplu: MWh - Megawatt-oră), valabilitatea ofertelor deseori este de ordinul minutelor (de exemplu: 5-10 minute), iar uneori există un singur ofertant. Consumul de energie electrică și de gaze naturale este instant, nu poate fi oprit din cauza că în cadrul procedurii de achiziție nu sunt mai mult de două oferte și tot din acest considerent nu poate fi prelungit termenul de achiziție, deoarece consumatorii ar rămâne fără energie electrică și gaze naturale.

În acest context, solicităm tratarea subiectului cu maximă responsabilitate și păstrarea modificărilor propuse, în textul inițial al proiectului, totodată, menționăm despre disponibilitatea de a fi puși în contact direct cu respectivii experți pentru a le putea clarifica gradul de dezvoltare al piețelor de energie electrică și gaze naturale din Republica Moldova și orice alte întrebări pe subiect.

Ministrul Energiei

Digitally signed by Parlicov Victor
Date: 2023.08.25 15:02:12 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Victor PARLICOV

Ex: Direcția energie electrică,
Direcția gaze naturale și produse petroliere, tel.: (022)-250-664

Piața Marii Adunări Naționale 1, mun. Chișinău, MD-2012, tel. +373-22-250-131
E-mail: secretariat@energie.gov.md Pagina web: www.energie.gov.md

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0025>

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2068, Chișinău, srt. Alecu Russo, 1
E-mail: office@competition.md; www.competition.md

Nr. DJ-06/358-1140 din 27 iulie 2023

Nr. 13-09/187 din 14 iulie 2023

Ministerul Finanțelor
secretariat@mf.gov.md

Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 26 iulie 2023, a examinat, repetat, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) ale Legii concurenței nr. 183/2012, *proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale (număr unic 268/MF/2023)* și, în limitele competenței sale, comunică următoarele.

Având în vedere că, obiecția Consiliului Concurenței expusă prin avizul nr.DJ-06/219-834 din 19 mai 2023, nu a fost luată în considerație, reiterăm necesitatea ca art. 87¹ alin. (3) lit. d) din proiect, să fie corelat cu Legea concurenței nr.183/2012.

Prin completarea Legii privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale nr.74/2020, cu art. 87¹ alin. (3) lit. d), se propune ca în cazul **constatării abaterilor grave**, care afectează rezultatul procedurii de atribuire, limitează concurența, Agenția Achiziții Publice sesizează autoritățile competente.

Pe când, Directiva 2014/25/UE la art. 99 alin.(2) prevede că, în cazul în care autoritățile sau structurile de monitorizare identifică, din proprie inițiativă sau după primirea unor informații, încălcări specifice sau probleme sistemice, acestea sunt împuternicite să indice aceste probleme autorităților naționale de audit, instanțelor sau altor autorități sau structuri competente, cum sunt Ombudsmanul, parlamentele naționale sau comitetele acestora.

În acest context, repetat opinăm asupra necesității de a fi corelate prevederile art. 87¹ alin. (3) lit. d) din proiect cu prevederile Legii concurenței nr.183/2012 și propunem ca norma data să fie expusă în sensul că, în cazul identificării încălcărilor grave sau a semnelor de limitare a concurenței, care afectează rezultatul procedurii de atribuire, Agenția Achiziții Publice să sesizeze autoritățile competente.

Anexă: Avizul Consiliului Concurenței nr. DJ-06/219-834 din 19 mai 2023

Alexei Gherțescu
Președinte

Digitally signed by Gherțescu Alexei
Date: 2023.07.27 16:30:18 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova
Ministry of Internal Affairs of the Republic of Moldova

MD 2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 75 tel. (373-22) 255-830, fax. (373-22) 255-300 e-mail: mai@mai.gov.md
www.mai.gov.md c/d 210105010370133, Ministerul Finanțelor, Trezoreria de Stat, IDNO 1006601000130

Nr. 44/30 – 3381 din 27 iulie 2023
La nr. 13 – 09/187 din 14 iulie 2023

Ministerul Finanțelor

Cu referire la proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea legii pentru modificarea Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale (**număr unic 268/MF/2023**), remis la avizare repetată, comunicăm următoarele.

La pct. 11, care propune completarea Legii cu articolele 23¹, 23² și 23³, cuvântul „articolul” se va substitui cu cuvântul „articolele”, iar la art. 23¹ alin. (4), sintagma „a unui singur” se va completa cu cuvântul „contract”, pentru claritatea normei juridice ce se propune a fi reglementată.

Totodată, proiectul de lege va fi revizuit și redactat conform normelor de tehnică legislativă, precum și a prevederilor art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, potrivit cărora, conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație.

Digitally signed by Trofimov Igor
Date: 2023.07.27 16:55:19 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Secretar de stat

Igor TROFIMOV

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA		1
DATA	27 IUL 2023	
CODUL	A-2614	

Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale
al Republicii Moldova

Nr. 21-3700 din 21 iulie 2023

La nr.13-09/187 din 14 iulie 2023

Ministerul Finanțelor

e-mail: cancelaria@mf.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat

e-mail: cancelaria@gov.md

Ca urmare a examinării versiunii definitive a *proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale (număr unic 268/MF/2023)*, remis în procedură de avizare repetată, considerăm în continuare judicios să se renunțe la propunerea de la art.87¹ (punctul 43 al proiectului) referitoare la statutul și atribuțiile de bază ale Agenției de Achiziții Publice, în condițiile în care acest aspect este deja reglementat la art.9 și 10 din Legea nr.131/2015 privind achizițiile publice și punctele 2, 6, 7 și 8 ale Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Achiziții Publice și efectivul-limită al acesteia, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.134/2017, prin prisma inoportunității dublării reglementărilor juridice, de aceeași natură, în mai multe acte normative.

În rest, proiectul de lege se susține pentru promovare în ședință de Guvern, fără a fi înaintate alte obiecții și/sau propuneri.

Secretar general adjunct

Ex.: Silvia Muntean

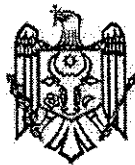
Tel.: 022-250-672

E-mail: silvia.muntean@midr.gov.md

Digitally signed by **Eugenia HARABARA**
Date: 2023.07.21 11:51:22 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
DATA 21 IUL 2023	
CODUL H-2550	

MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

șoseaua Hîncești, 84, MD-2021, mun. Chișinău
Tel. +373 22 25-20-70; Fax. +373 25-22-93
e-mail: cancelaria@army.gov.md; web: www.army.md

Nr. 11/1014 din 25.07.2023

La nr. 13-09/187 din 14.07.2023

Ministerul Finanțelor

Ministerul Apărării a examinat proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale (număr unic 268/MF/2023)*, și în limita competențelor funcționale comunică despre lipsa de obiecții și propuneri.

Ministru

Digitally signed by Nosatîi Anatolie
Date: 2023.07.25 13:30:25 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Anatolie NOSATÎI

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA		1
MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA		
DATA	25 IUL 2023	
CODUL	A-2586	

ex.: Ion Negruvoda
tel. 022 25 22 04
e-mail: ion.negruvoda@army.md

POȘTA MOLDOVEI

04 august 2023 nr. 22381

Ministerul Finanțelor

Str. Constantin Tănase, nr. 7
MD-2005 CHIȘINĂU

Copie: **Ministerul Dezvoltării Economice
și Digitalizării**

Piața Marii Adunări Naționale, nr. 1
MD-2012 CHIȘINĂU

Copie: **Cancelaria de Stat
a Republicii Moldova**

Piața Marii Adunări Naționale, nr. 1
MD-2012 CHIȘINĂU

Cu referire la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale (număr unic 268/MF/2023), Î.S. „Poșta Moldovei” prezintă următoarele propuneri.

1. La punctul 8 textul „Prezenta lege nu se aplică contractelor și concursurilor de soluții atribuite sau organizate conform unor proceduri de achiziție diferite de cele prevăzute în prezenta lege” de substituit cu textul „Prezenta lege nu se aplică contractelor și concursurilor de soluții atribuite sau organizate conform unor norme diferite de cele prevăzute în prezenta lege”.

Argumentare: Referirea la unele proceduri de achiziție diferite de cele prevăzute de legea nr.74/2020, este una restrictivă, care prezumă existența unei proceduri bine definite la nivelul organizațiilor internaționale. Propunerea vine în contextul asigurării realizării serviciului poștal internațional (încheierea acordurilor bilaterale privind schimbul de trimiteri poștale) conform Convenției UPU prin care operatorul poștal desemnat prin legea nr. 36/2016 (Î.S. „Poșta Moldovei”) este obligat să asigure serviciul poștal universal la nivel internațional.

2. La Capitolul III Excepții de completat articolul 19 cu un subpunct nou „10)” cu următorul cuprins:

„10) serviciile din sectoarele reglementate de prezenta lege furnizate de entități care dețin monopolul sau sunt dominante pe piața respectivelor servicii.”.

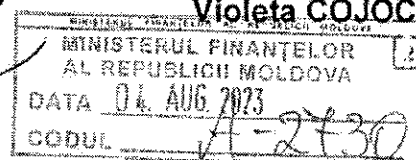
Argumentare: Livrarea serviciilor comunale se efectuează de către furnizori autorizați, în mare parte care dețin monopolul sau sunt dominante pe piața Republicii Moldova. Astfel, nu poate fi asigurată eficiența achizițiilor pentru necesitățile întreprinderii, precum și participarea pe scară largă a operatorilor economici la procedurile de achiziție, în scopul asigurării concurenței și combaterii concurenței neloiale în cadrul achizițiilor.

Cu respect,

Administrator Interimar

Violeta COJOCARU

Ex.: Natalia Borozan, 022 251234
Nicolae Tărăcilă, 022 251111

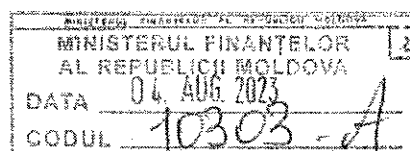
Ministerul Energiei
MD-2012, Chişinău, Piaţa Marii Adunări Naţionale, 1
secretariat@midr.gov.md

Copie:

Ministerul Finanţelor
MD-2012, Chişinău, Constantin Tănase, 7
cancelaria@mf.gov.md

Nr. de ieşire: 0105/133503-20230804

Stimaţi Domni/Doamne,

În contextul solicitării de a interveni cu propuneri asupra proiectului de modificare a Legii Nr. 74 din 21.05.2020 privind achiziţiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor şi serviciilor poştale, ICS Premier Energy Distribution SA vine cu următoarele propuneri:

1. Micşorarea termenului de aşteptare pentru încheierea contractelor de achiziţii sectoriale de la data transmiterii comunicării privind rezultatul aplicării procedurii de atribuire de la 11 zile în conformitate cu art. 65, alin (1) la 6 zile, fără stabilirea unor praguri si valori stabilite în proiectul de modificare.
2. Micşorarea perioadei cuprinse între data publicării anunţului de participare şi data-limită de depunere candidaturilor stabilită în conformitate cu art. 37, alin. (2) de la 35 de zile la 20 zile, fără stabilirea unor praguri si valori stabilite în proiectul de modificare.
3. Micşorarea perioadei cuprinse între data publicării anunţului de participare şi data-limită de depunere candidaturilor stabilită în conformitate cu art. 38, alin. (3) de la 30 de zile la 15 zile si alin. (4) de la 15 la 5 zile. Referinţa la alin. (4) care prevede termenii pentru situaţii de urgenta nu poate fi aplicata solicitării menţionate mai sus.
4. Micşorarea perioadei cuprinse între data publicării anunţului de participare şi data-limită de depunere candidaturilor stabilită în conformitate cu art. 39, alin. (3) de la 30 la 15 zile si alin. (4) de la 15 la 5 zile. Referinţa la alin. (4) care prevede termenii pentru situaţii de urgenta nu poate fi aplicata solicitării menţionate mai sus.
5. În cazul în care, în cadrul unei proceduri de achiziţie sectoriale finalizate, operatorul economic căruia i-a fost atribuit şi a semnat contractul, informează ulterior despre imposibilitatea executării contractului, reglementarea posibilităţii de a trece la următoarea cea mai avantajoasă ofertă prezentată în cadrul procedurii de achiziţie finalizate, pentru a nu relansa o noua procedura de achiziţii pentru acest lot.

6. Propuneri privind modificarea Capitolului III Exceptii al Legii nr. 74 din 21.05.2020 privind achizițiile în sectoarele energeticii, apei, transporturilor și serviciilor poștale:

I. ANALIZA JURIDICĂ A PREVEDERILOR ACTUALE ALE CAPITOLULUI III EXCEPTII A LEGII NR. 74/2020

1. Propunerea inițială înaintată de Premier Energy de modificare a art. 19, alin. (3) lit.a) din Legea nr. 74/2020, a fost transpusă parțial și se referă la includerea în prevederile articolului a serviciilor de reprezentare legală a entităților contractante de către un avocat în cadrul unei proceduri de arbitraj sau de conciliere, în fața instanțelor de judecată și autorităților publice în Republica Moldova. Însă formularea art. 19 alin. (3) lit.a) din Legea nr. 74/2020 poate fi îmbunătățită pentru a ține cont și de alte forme de soluționare alternativă a disputelor, dar și oferirea posibilității efectuării reprezentării legale și de către companiile de consultanță juridică.
2. Dacă se va păstra versiunea actuală a textului art. 19 din Legea nr. 74/2020 acesta nu va corespunde spiritului și prevederilor Directivei 2014/25/UE. Spre deosebire de Directiva 2014/25/UE aplicabilă achizițiilor sectoriale, Legea nr. 74/2020 limitează excesiv serviciile exceptate de la aplicarea legii în special cele ce țin de **contractarea serviciilor juridice și a serviciilor de audit**.
3. Conform principiilor care stau la baza adoptării Directivei 2014/25/UE și practicii judiciare a UE, **serviciile juridice și de audit, servicii specializate de consultanță și de instruire sunt excluse de la aplicarea Directivei** din următoarele considerente:
 - a. Domeniul serviciilor juridice, dar și cel al serviciilor de audit reprezintă elemente dificile și specifice, în care contractarea serviciilor în baza criteriilor specifice licitațiilor publice nu aduc mereu rezultatele optime. Factorul decisiv în încheierea unor contracte privind prestarea serviciilor juridice sau a serviciilor de audit le constituie aptitudinile, calitățile și pregătirea profesională a profesionistului care va executa serviciul. În același timp elementul determinant pentru alegerea și desemnarea unei anumite persoane pentru executarea unei obligații, sau a avea calitatea de reprezentant îl are reputația profesională a acesteia, experiența de activitate în domeniu profesional, iar datorită domeniului care presupune accesul la informație confidențială pentru întreprinderi de importanță majoră sunt și credibilitatea, regulile deontologice, secretul profesional precum și independența prestatorului.
 - b. Datorită caracteristicilor specifice, este dificilă determinarea în prealabil și cu exactitate a întinderii acțiunilor/activităților ce urmează să fie executate, sau a misiunii și împuternicirilor ce pot fi stabilite pentru exercitarea în concret a obligațiilor.
 - c. Datorită acestor caracteristici, genurile de servicii menționate sunt contractate de companiile ce sunt subiectele Legii nr. 74/2020 cu luare în considerare a calităților proprii ale prestatorului *intuitu personae* (acestea nu pot fi executate prin reprezentare și nici nu sunt transmisibile), acestea prevalând asupra altor elemente constitutive ale potențialelor contracte de prestări servicii. Calitățile profesioniștilor ce prestează astfel de servicii este motivul esențial al contractării

serviciului, iar acest fapt poate fi uneori împiedicat în cazul atribuirea contractelor prin oricare din procedurile de achiziție reglementate de Legea nr. 74/2020.

4. Criteriile menționate *supra* sunt aplicate și la contractarea serviciilor de consultanță juridică. În acest sens, considerăm că Legea nr. 74/2020 trebuie să excepteze și contractarea serviciilor de consultanță juridică prestate de companii de consultanță, fără a se limita la avocați. Or, Legea cu privire la avocatură nr. 1260/2002 la art. 8 alin. (2) limitează oferirea asistenței juridice de către un avocat doar pentru reprezentarea intereselor în instanța de judecată și participarea la acțiuni de urmărire penală. Alte servicii juridice pot fi prestate și de alți consultanți.
5. Conform art. 89 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, întreprinderile electroenergetice se supun auditului și publică situațiile financiare anuale, iar auditul situațiilor financiare ale întreprinderilor electroenergetice se efectuează cu respectarea condițiilor stabilite în legislația privind activitatea de audit. Conform art. 101 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, aceleași obligații sunt valabile și în cazul întreprinderilor de gaze naturale.
6. În conformitate cu art.27 alin. (1) al Legii nr. 271/2017 privind auditul situațiilor financiare, *"(1) Adunarea generală a acționarilor/asociaților și fondatorul entității auditate au atribuția de a confirma entitatea de audit care va efectua auditul și de a stabili onorariul pentru aceste servicii. Orice imixtiune în procesul de selectare și confirmare a entității de audit se interzice."*
7. Serviciile de audit reprezintă servicii cu caracter special și respectiv trebuie exceptate de la reguli generale, pentru a lăsa libertate entităților la contractarea acestora. Serviciile prestate de aceste societăți sunt alese bazându-se pe reputația, calificarea, recunoașterea societății de audit la nivel internațional, de încrederea acționarilor și a instituțiilor străine.
8. Serviciile de formare profesională, prin limitarea la oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic, sunt supuse riscului de a nu accede la cele mai bune servicii de formare profesională, la formatori calificați, la tehnologii moderne aplicate și soluții centrate cu individualitate. Gradul înalt de performanță profesională a angajaților asigură competitivitatea întreprinderii și nivelul ridicat al calității serviciilor prestate.

II. ANALIZA PREVEDERILOR LEGALE ȘI PRACTICII JURIDICE INTERNAȚIONALE

9. Constatăm că subiectul exceptării serviciilor juridice de la procedura de achiziții publice a fost deja examinată de către Înalta Curte de Justiție a Uniunii Europene.

10. Astfel, în cauza nr. C-264/18¹, fiind sesizată de către Curtea Constituțională a Belgiei, Înalta Curte stabilește ca fiind corectă exceptarea contractării serviciilor juridice de la procedura de achiziții publice. Curtea statuează că *"36. [...] o relație intuitu personae dintre avocat și clientul său, caracterizată prin libera alegere a apărătorului și prin raportul de încredere dintre client și avocatul său, face dificilă descrierea obiectivă a calității așteptate a serviciilor care trebuie furnizate"*.
11. De asemenea stabilim că, în Hotărârea sa, Curtea nu stabilește vreo diferență dintre contractarea serviciilor juridice care vor fi prestate în țara entității contractante sau peste hotarele acesteia. Ea stabilește că serviciile juridice prestate pot fi prestate în legătură cu reprezentarea și consultarea clientului atât în statul autorității contractante, cât și într-un stat terț.
12. Menționăm că prevederile Directivei 2014/25/UE au fost transpuse și în legislația națională a statelor membre UE. În acest sens, aducem în atenția Dvs. faptul că legislatorul român a adoptat Legea nr. 99 din 19.05.2016 privind achizițiile sectoriale.²
13. Astfel, în conformitate cu art. 37 alin. (3) al acestei legi, sunt exceptate de procedura specifică achizițiilor publice, contractele de prestări servicii care au ca obiect reprezentarea clientului (entității contractante) atât în România, cât și în alte state.

III. CONCLUZII ȘI PROPUNERI PRIVIND MODIFICAREA CAPITOLULUI III EXCEPȚII AL LEGII NR. 74 DIN 21.05.2020

14. În baza celor expuse mai sus, concluziile noastre principale sunt următoarele:

- a) Prevederile art. 19, alin. (3) al Legii nr. 74/2020 în redacția actuală la data întocmirii prezentei note juridice sunt restrictive și nu rezonază cu spiritul Directivei 2014/25/UE.
- b) În scopul eficientizării și creării unui mediu favorabil desfășurării activității curente a entităților contractante, dar și pentru armonizarea legislației naționale cu legislația europeană, considerăm necesar exceptarea de la procedura de achiziții publice a încheierii contractelor de prestări servicii cu avocații, companiile de consultanță juridică și companiile de audit.

15. Urmare a concluziilor menționate *supra* propunem modificarea art. 19 alin. (3) lit. a) și b) al Legii nr. 74/2020, după cum urmează:
"Prezenta lege nu se aplică contractelor de achiziții de servicii care au ca obiect:

3) oricare dintre următoarele servicii juridice:

¹ Hotărârea CIUE din 06.06.2019, nr. C264/18

(<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=214763&pageIndex=0&doclang=RO&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=6317005>)

² Legea nr. 99 din 19.05.2016 (<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/178661>)

a) reprezentarea legală a entității contractante de către un avocat sau o companie de consultanță juridică în cadrul unei proceduri de arbitraj sau de conciliere, desfășurată în Republica Moldova sau într-un alt stat sau în fața unei instanțe internaționale de arbitraj sau de conciliere, ori în cadrul unor proceduri judiciare în fața instanțelor, a tribunalelor sau a autorităților publice ale Republicii Moldova sau ale unui alt stat sau în fața instanțelor judecătorești sau a instituțiilor internaționale;

b) consilierea juridică oferită anticipat sau în vederea pregătirii oricăreia dintre procedurile menționate la lit. a) ori în cazul în care există un indiciu tangibil și o mare probabilitate ca respectiva cauză la care face referire consilierea să devină obiectul unor astfel de proceduri, cu condiția ca respectiva consiliere să fie acordată de un avocat sau de o companie de consultanță juridică;

c) serviciile prestate de executorii judecătorești”

16. Propunem modificarea art. 19 al Legii nr. 74/2020, prin introducerea unor noi alineate— (10-11), care vor avea următorul conținut:

10) serviciile de audit al situațiilor financiare

11) serviciile de formare profesională și servicii specializate de consultanță

17. Excluderea în totalitate a art. 27. Informarea privind excepțiile și includerea prevederii de a informa Agenția Achiziții publice referitor la semnarea contractelor de achiziții care cad sub incidența unor excepții specifice urmează să fie prevăzută direct în articolele ce descriu aceste categorii de excepție și numai pentru acele cazuri pentru care este aplicabilă o astfel de cerință. Considerăm că sunt serviciile și respectiv contracte, informațiile solicitate despre care sau sunt prea excesive pentru prezentare sau lipsește semnificația sau necesitatea prezentării unor astfel de informații, ridicând costul gestiunii procedurilor în cadrul entităților contractante dar și în cadrul autorităților.

Ținând cont de cele enumerate mai sus, solicităm respectuos analizarea propunerilor de mai sus. În caz de necesitate, suntem disponibili pentru convocarea unui grup de lucru întru identificarea soluțiilor pentru depășirea situațiilor create în cadrul procedurilor de achiziție.

Cu respect,

Jose Luis Gomez Pascual /

Country Manager

04 august 2023 nr. 22323

Ministerul Finanțelor

Str. Constantin Tănase, nr. 7
MD-2005 CHIȘINĂU
e-mail: cancelaria@mf.gov.md

Copie: **Ministerul Dezvoltării Economice
și Digitalizării**

Piața Marii Adunări Naționale, nr. 1
MD-2012 CHIȘINĂU
e-mail: secretariat@mded.gov.md

Copie: **Cancelaria de Stat
a Republicii Moldova**

Piața Marii Adunări Naționale, nr. 1
MD-2012 CHIȘINĂU
e-mail: cancelaria@gov.md

Prin prezenta, vă remitem varianta completată a scrisorii Î.S. „Poșta Moldovei” nr. 22311 din 04.08.2023 cu referire la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale (**număr unic 268/MF/2023**), în care Î.S. „Poșta Moldovei” prezintă următoarele propuneri.

1. La punctul 8 textul „Prezenta lege nu se aplică contractelor și concursurilor de soluții atribuite sau organizate conform unor proceduri de achiziție diferite de cele prevăzute în prezenta lege” de substituit cu textul „Prezenta lege nu se aplică contractelor și concursurilor de soluții atribuite sau organizate conform unor norme diferite de cele prevăzute în prezenta lege”.

Argumentare: Referirea la unele proceduri de achiziție diferite de cele prevăzute de legea nr.74/2020, este una restrictivă, care prezumă existența unei proceduri bine definite la nivelul organizațiilor internaționale. Propunerea vine în contextul asigurării realizării serviciului poștal internațional (încheierea acordurilor bilaterale privind schimbul de trimiteri poștale) conform Convenției UPU prin care operatorul poștal desemnat prin legea nr. 36/2016 (Î.S. „Poșta Moldovei”) este obligat să asigure serviciul poștal universal la nivel internațional.

2. La Capitolul III Excepții de completat articolul 19 cu subpunctele 10), 11) și 12) cu următorul cuprins:

„10) serviciile din sectoarele reglementate de prezenta lege furnizate de entități care dețin monopolul sau sunt dominante pe piața respectivelor servicii.”.

Argumentare: Livrarea serviciilor comunale se efectuează de către furnizori autorizați, în mare parte care dețin monopolul sau sunt dominanți pe piața Republicii Moldova. Astfel, nu poate fi asigurată eficiența achizițiilor pentru necesitățile întreprinderii, precum și participarea pe scară largă a operatorilor economici la procedurile de achiziție, în scopul asigurării concurenței și combaterii concurenței neloiale în cadrul achizițiilor.

„11) serviciile de transport internațional poștal.”

Argumentare: Conform art. 8 alin (2) al Convenției Uniunii Poștale Universale (UPU), toate măsurile de securitate aplicate în cadrul lanțului internațional de transport poștal trebuie să fie puse în aplicare fără perturbarea fluxurilor de poștă sau a comerțului mondial, luând în considerare caracteristicile specifice ale rețelei poștale. Prin Legea nr.310/2022 Republica Moldova a aderat la Convenția UPU.

„12) sistemele informaționale pentru asigurarea funcționalității operaționale poștale.”

Argumentare: Sistemele informaționale (IPS, IFS/STEFI, CDS) sunt elaborate de Centrul de Tehnologii Poștale al Uniunii Poștale Universale. Acestea sunt elaborate și actualizate la necesitate pentru a încorpora toate prevederile Actelor Uniunii Poștale Universale și amendamentele la aceste Acte.

Cu respect,

Administrator interimar

Violeta COJOCARU

Ex.: Natalia Borozan, 022 251234
Nicolae Tărăoală, 022 251111

Ministerul Energiei
al Republicii Moldova

Nr. 07-1079 din 07 august 2023

Ministerul Finanțelor

e-mail: cancelaria@mf.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat

e-mail: cancelaria@gov.md

Urmare a examinării demersului nr. 13-09-199 din 26 iulie 2023, privind avizarea proiectului *Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale (număr unic 268/MF/2023)*, în limita competențelor funcționale, comunicăm despre următoarele propuneri și obiecții.

La etapa actuală, prevederile art. 16 al Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale, deși stabilește că prevederile legii nu se aplică contractelor de achiziții sectoriale atribuite în scopul revânzării sau închirierii către terți, nu oferă soluții pentru procedura de procurare a gazelor naturale și energiei electrice, achiziționate în scop de revânzare de către SA „Energocom” drept activitate de trading.

În lipsa reglementării clare a modalității de procurare a gazelor naturale și energiei electrice în scop de revânzare sau pentru desfășurarea activității de trading, în sensul prevederilor Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și Legii 107/2016 cu privire la energia electrică, există riscul interpretării extinctive defavorabile a prevederilor actuale.

Prin urmare, se propune expunerea art. 16 într-o nouă redacție nouă care să stabilească expres că activităților de revânzare/trading nu le sunt aplicabile prevederile Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale, acestea fiind supuse reglementărilor legislației civile, precum și actelor internaționale pentru oferirea competitivității operatorului, care în caz contrar ar fi defavorizat în raport cu alți participanți pe piața internațională. Lipsa de flexibilitate și necesitatea respectării condițiilor și termenilor existente, poate genera majorări ale prețului final al produsului.

În partea ce ține de prevederile ce reglementează excepțiile specifice de la Lege, în scopul eficientizării și creării unui mediu favorabil desfășurării activității curente a entităților contractante, dar și pentru armonizarea legislației naționale cu legislația europeană, considerăm necesară exceptarea de la procedura de achiziții publice a contractelor de prestări servicii cu birourile de avocați, companiile de consultanță juridică.

Astfel, se propune modificarea art. 19 pct. 3) lit. a) și b) și expunerea în următoarea redacție:

„3) oricare dintre următoarele servicii juridice:

a) *reprezentarea legală a entității contractante de către un avocat sau o companie de consultanță juridică în cadrul unei proceduri de arbitraj sau de conciliere, desfășurată în Republica Moldova sau într-un alt stat sau în fața unei instanțe internaționale de arbitraj sau de conciliere, ori în cadrul unor proceduri judiciare în fața instanțelor, a tribunalelor sau a autorităților publice ale Republicii Moldova sau ale unui alt stat sau în fața instanțelor judecătorești sau a instituțiilor internaționale;*

b) *consilierea juridică oferită anticipat sau în vederea pregătirii oricăreia dintre procedurile menționate la lit. a) ori în cazul în care există un indiciu tangibil și o mare probabilitate ca respectiva*

cauză la care face referire consilierea să devină obiectul unor astfel de proceduri, cu condiția ca respectiva consiliere să fie acordată de un avocat sau de o companie de consultanță juridică;

c) serviciile prestate de executorii judecătorești.

Totodată, se propune modificarea art. 37 alin. (2¹) și art. 65 alin. (1¹) prin înlocuirea sintagmei „achiziții publice” cu sintagma „achiziții sectoriale”.

Având în vedere necesitatea asigurării funcționalității sectorului energetic prin dispunerea de materiale, consumabile, facilitarea încheierii contractelor de prestări servicii, considerăm necesar ca procedurile de achiziție în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale să se desfășoare într-un termen cât mai restrâns. Astfel, se propune modificarea termenului prevăzut la art. 37 alin. (2) de la 35 de zile, la 20 de zile. Totodată, la art. 38 alin. (3) se propune modificarea termenului de la 30 de zile la 15 zile și la alin. (4) de la 15 zile la 5 zile. Suplimentar, se propune la art. 39 alin. (3) micșorarea termenului de la 30 de zile la 15 zile și la alin. (4) de la 15 zile la 5 zile.

Adițional, prin analogie cu prevederile art. 71 din Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice, se propune completarea proiectului cu prevederi ce se referă la anularea procedurii de achiziție efectuate în baza Legii nr. 74/2020.

La moment Legea nr. 74/2020 prevede următoarele documente, care se întocmesc de entitatea/autoritatea contractantă ca urmare a procedurii de atribuire a contractului de achiziție: decizia de atribuire, fără ca legea să indice ce informație urmează să conțină documentul dat, darea de seamă care trebuie să conțină informația indicată la art. 84 alin. (1) și anunțul de atribuire a procedurii de achiziție. Respectiv, documentul prin care se materializează hotărârea grupului de lucru cu privire la rezultatul desfășurării procedurii de achiziție, și anume atribuirea contractului de achiziție este decizia de atribuire. Având în vedere etapa la care se adoptă, precum și rolul acestui document în procesul de achiziție, considerăm că acest document urmează a fi reglementat detaliat în Lege, pentru a evita ambiguitățile și a uniformiza procesul.

Prin urmare, având în vedere că anunțul de atribuire este un document prevăzut de Directiva UE, propunem de a păstra doar acest act ca unul obligatoriu, cu reglementarea modalității și termenului de prezentare și publicare. Astfel, propunem ca anunțul de atribuire să fie prezentat Agenției în termen de 3 zile, de la data semnării contractului pentru o informare și monitorizare promptă și eficientă.

Totodată, se propune modificarea termenului pentru intrarea în vigoare a prezentului proiect de Lege, având în vedere că Legea nr. 74/2020 este deja în vigoare de aproape doi ani și prin proiectul în cauză se aduc doar unele modificări asupra acesteia.

Ținând cont de importanța modificărilor ce urmează a fi realizate prin această intervenție legislativă, conform celor concluzionate în cadrul Mesei rotunde organizate pe platforma Ministerului Finanțelor la data de 26 iulie 2023, solicităm respectuos organizarea unei ședințe/convocarea unui grup de lucru, întru clarificarea tuturor aspectelor sensibile/impedimentelor actual existente, legate de aplicarea prevederilor Legii nr. 74/2020, inclusiv excluderea interpretărilor în ceea ce privește modalitatea de procurare a gazelor naturale și energiei electrice în scopul revânzării de către companiile abilitate în acest sens conform legilor speciale.

Digitally signed by Parlicov Victor
Date: 2023.08.11 10:04:34 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ministrul Energiei

Victor PARLICOV

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2068, Chișinău, str. Alecu Russo, 1
E-mail: office@competition.md; www.competition.md

Nr. DJ-06/219-834 din 19 mai 2023

Nr. 18-69-3874 din 10.04.2023

Ministerul Finanțelor
cancelaria@mf.gov.md

În copie: **Cancelaria de Stat**
cancelaria@gov.md

Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 18 mai 2023, a examinat, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) ale Legii concurenței nr.183/2012, *proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale (număr unic 268/MF/2023)* și, în limitele competenței sale, comunică următoarele.

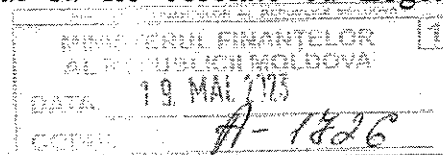
1. Proiectul prevede că, la contractele de achiziții atribuite și concursurile de soluții organizate în scopul desfășurării activităților sectoriale reglementate de Legea privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale nr. 74/2020, nu se aplică prevederile legii în cazul în care activitatea este expusă direct concurenței pe o piață la care accesul nu este restricționat.

Reieșind din pct.15 ce vizează art. 26¹ alin. (3) și alin.(4) din proiect, se atestă că, entitatea contractantă va solicita în scris Consiliului Concurenței punctul de vedere în termen de 30 de zile de la data recepționării tuturor informațiilor necesare cu privire la faptul dacă o anumită activitate este sau nu expusă direct concurenței.

Astfel, Consiliul Concurenței își va expune punctul de vedere în termen de 30 zile de la data recepționării tuturor informațiilor necesare, respectiv, autorității de concurență i se atribuie o nouă sarcină în competența sa.

Ținem să menționăm că, Directiva 2014/25/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale și de abrogare a Directivei 2004/17/CE, în acest sens nu stabilește un termen fix în vederea expunerii punctului de vedere a autorității de concurență.

Prin urmare, autorității de concurență i se atribuie o nouă competență neprevăzută la moment de Legea concurenței nr.183/2012. În acest context, este imperios necesar ca noile prevederi ale proiectului să fie corelate cu Legea

concurenței nr.183/2012 și, respectiv, Legea Concurenței nr.183/2012 să fie completată în sensul ca, Plenului Consiliului Concurenței să-i fie delegată atribuția de emitere a punctului de vedere dacă o anumită activitate este sau nu expusă direct concurenței, în vederea aplicării Legii privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale nr.74/2020.

Respectiv, art.26¹ alin. (5) din proiect, propune ca procedura de elaborare și transmitere a notificării/cererii prevăzute la alin. (2) este stabilită de Guvern.

În acest sens, Consiliul Concurenței consideră judicios să menționeze că, actul normativ care va stabili procedura de elaborarea și transmiterea notificării/cererii, să fie prezentat pentru consultare și avizare Consiliului Concurenței, întrucât vizează inclusiv competența autorității naționale de concurență.

2. Reieșind din pct.34 art.87¹ alin. (3) lit. d) din proiect, se atestă că în cazul constatării abaterilor grave, care afectează rezultatul procedurii de atribuire, limitează concurența, Agenția Achiziții Publice sesizează organele de control competente.

Directiva 2014/25/UE la art. 99 alin.(2) prevede că, în cazul în care autoritățile sau structurile de monitorizare identifică, din proprie inițiativă sau după primirea unor informații, încălcări specifice sau probleme sistemice, acestea sunt împuternicite să indice aceste probleme autorităților naționale de audit, instanțelor sau altor autorități sau structuri competente, cum sunt Ombudsmanul, parlamentele naționale sau comitetele acestora.

Astfel, pentru a fi corelate prevederile art.87¹ alin. (3) lit. d) din proiect cu prevederile Legii concurenței nr.183/2012, se propune a fi expusă norma în sensul că, în cazul identificării încălcărilor grave sau a semnelor de limitare a concurenței, care afectează rezultatul procedurii de atribuire, Agenția Achiziții Publice să sesizeze autoritățile competente.

Alexei Gherțescu
Președinte

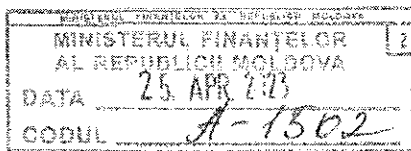
Digitally signed by Gherțescu Alexei
Date: 2023.05.19 14:24:29 EEST
Reason: MoldSign Signature.
Location: Moldova

MD-2028, mun.Chișinău, șos. Hîncești 53, tel: 022-820-703, e-mail: BAP@tender.gov.md

Nr. 27/74- 317 din 25 aprilie 2023

Ministerul Finanțelor

E-mail: cancelaria@mf.gov.md

Prin prezenta, Agenția Achiziții Publice (Agenția) a examinat proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale și comunică următoarelor propuneri.

1. Examinând Legea în vigoare dar și proiectul propus, și ținând cont de experiența acumulată referitoare la aplicarea Legii 131/2015 privind achizițiile publice, referitor la documentele aferente procesului de atribuire a contractului, care trebuie întocmite și prezentate de entitatea/autoritatea contractantă, Agenția vine cu unele propuneri de optimizare după cum urmează.

Astfel, la moment Legea 74/2020 prevede următoarele documente, care se întocmesc de entitatea/autoritatea contractantă ca urmare a procedurii de atribuire a contractului de achiziție: decizia de atribuire, fără ca legea să indice ce informație urmează să conțină documentul dat, darea de seamă care trebuie să conțină informația indicată la alin. (1) al art. 84 și anunțul de atribuire a procedurii de achiziție.

Respectiv, documentul prin care se materializează hotărârea grupului de lucru cu privire la rezultatul desfășurării procedurii de achiziție, și anume atribuirea contractului de achiziție este decizia de atribuire. Respectiv, avînd în vedere etapa la care se adoptă, precum și rolul acestui document în procesul de achiziție, considerăm că acest document urmează a fi reglementat detaliat în Lege, pentru a evita ambiguitățile și a uniformiza procesul. Astfel, toate informațiile conținute în art. 84 alin. (1) din Legea 74/2020, sunt relevante pentru decizia de atribuire. Ulterior, darea de seamă conține suplimentar informațiilor din decizie, doar informații cu privire la data și numărul contractului încheiat, și în sine nu conține nici o decizie suplimentară cu privire la procesul de atribuire a contractului. Aceiași informație se conține și în anunțul de atribuire. Respectiv, aceste două documente au doar rolul de informare, și drept urmare unul din ele poate fi exclus.

Prin urmare, avînd în vedere că anunțul de atribuire este un document prevăzut de directiva UE, propunem de a păstra doar acest act ca unul obligatoriu, cu reglementarea modalității și termenului de prezentare și publicare. Astfel, propunem ca anunțul de atribuire să fie prezentat Agenției în termen de 3 zile, de la data semnării contractului pentru o informare și monitorizare promptă și eficientă.

În acest context, Agenția propune de a fi inclus în proiectul de modificare a legii date următoarele:

- substituirea sintagmei „darea de seamă” cu sintagma „decizia de atribuire” din titlul articolul 84 al legii achizițiilor sectoriale;

- modificarea alin. (1) al prezentului articol, în următoarea redacție: „Decizia de atribuire și/sau decizia privind anularea procedurii de achiziție sectorială precum și decizia de modificare a contractului de achiziție sectorială sunt întocmite de către entitatea/autoritatea contractantă, conform modelelor aprobate, și sunt expediate Agenției Achiziții Publice în termen de 3 zile de la adoptarea acestora.

- se propune de a fi exclus și alin. (2) al prezentului articol.

Aliniatul (1) al art. 61 al Legii 74/2020 de expus în următoarea redacție „Entitatea contractantă transmite Agenției Achiziții Publice anunțul de atribuire a procedurii de achiziție sectorială în termen de 3 zile, și îl publică în Buletinul achizițiilor publice în termen de 30 zile. Anunțul de atribuire va conține informația cu privire la:”.

De asemenea, aliniatul (5) al art. 61 de expus în următoarea redacție „Anunțul de atribuire privind procedura de achiziție sectorială este un document public. Accesul persoanelor la aceste informații poate fi limitat în cazul în care comunicarea unor informații privind atribuirea contractului de achiziții/acordului-cadru se referă la secretul comercial sau secretul de stat conform prevederilor Codului civil sau ale Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat ori ar putea aduce atingere concurenței loiale dintre operatorii economici conform prevederilor Legii concurenței nr. 183/2012”.

2. Este necesar de menționat că atât Legea 74/2020 cât și proiectul de modificare nu conțin prevederi referitoare la temeiurile de anulare a procedurii de achiziție. Respectiv, acest fapt creează premise pentru abuzuri din partea entităților contractante, posibilități de manipulare a rezultatelor procedurii de achiziție precum și poate fi cauza unui număr crescut de contestații (de exemplu anulări neîntemeiate a rezultatelor procedurii de achiziție, în cazul în care potențialul câștigător nu este cel dorit de către entitatea contractantă).

3. La moment Legea 74/2020 nu conține prevederi referitoare la mijloacele tehnice de comunicare, care urmează a fi utilizate la desfășurarea procedurilor de achiziție sectorială. Astfel, considerăm că proiectul în cauză ar trebui să prevadă expres sistemul de achiziții electronic care ar urma să fie utilizat de către părți la desfășurarea unei proceduri transparente de achiziție sectorială.

4. Cu referire la atribuțiile Agenției Achiziții Publice, prevăzute la art. 87¹ din proiect menționăm următoarele.

a) După cum am menționat la pct. 1, la moment Legea 74 nu stabilește conținutul și modul de prezentare a deciziei de atribuire/anulare/modificare aferent procedurii de atribuire. Astfel, pentru a unifica conținutul documentelor menționate, pentru a facilita prelucrarea informațiilor precum și a exercitării atribuțiilor or atât a Agenției cât și a altor organe de reglementare și control, este necesar de a utiliza formulare tipizate la întocmirea documentelor. Astfel, pentru a asigura valoarea juridică corespunzătoare acestor formulare, considerăm necesar de a prevedea o asemenea atribuție în sarcina Agenției. Astfel propunem de a completa redacția art. 87¹ cu următoarea atribuție:

- „elaborează modele de documente tipizate aferente procesului de atribuire al contractului”.

b) La moment Legea 74/2020 nu conține prevederi privind excluderea de la procedurile de achiziții publice a unor operatori economici care admit în cadrul procedurilor de achiziții abateri de la prevederile legale, admițând abateri precum falsificarea de documente, neexecutarea contractelor și alte abateri similare prevederilor din Legea 131. Însă, pe parcursul aplicării Legii 74 au fost identificate mai multe abateri care afectează buna desfășurare a procedurilor de achiziții publice, în mod special prezentarea de documente false, care nu pot fi sancționate în nici un fel, fiind afectat atât buna desfășurare a activității entităților contractante cât și încălcarea drepturilor celorlalți operatori economici participanți cât și în final reflectându-se asupra tuturor consumatorilor serviciului/utilității respective. Astfel, propunem completarea cu atribuția după cum urmează.

- „adoptă decizii privind includerea în lista de interdicție a operatorilor economici în cazurile stabilite, întocmește, actualizează și menține Lista de interdicție a operatorilor economici, participanți la procedurile de achiziție sectoriale desfășurate de către autoritățile contractante”.

c) La alin. 3 al art. 87¹ din proiect este eronat indicată trimiterea la alin. (1) lit. b).

Totodată, cu privire la prevederile acestui aliniat, Agenția comunică că redacția acestui aliniat privită prin prisma atribuțiilor stabilite nu v-a avea rezultatul scontat. În așa fel, actualmente, dacă să ne referim la atribuția propusă la alin. (2) lit b) din proiect, care este similară cu cea din Legea 131, în lipsa unui mecanism de prevenire este total inefficientă. La moment, exercitarea în același mod a acestei atribuții, s-a demonstrat că nu are nici un impact pozitiv asupra corectitudinii desfășurării procedurii de achiziție publică, or autoritățile contractante ignoră rapoartele de monitorizare emise de către Agenție. De asemenea, potrivit experienței, sesizarea organelor de drept de asemenea nu a avut vreun impact. Totodată, comunicăm că nu orice încălcare a legii admisă pe parcursul desfășurării procedurilor de achiziție constituie infracțiune. În același timp, aceste abateri au impact asupra rezultatelor procedurii, respectării principiilor achizițiilor publice și asigurării drepturilor tuturor participanților la procedură, și ca urmare creșterea gradului de încredere a acestora în procedurile de achiziții și în autorități în general, și implicit diminuarea numărului de participanți. Mai mult, sesizarea tuturor cazurilor de abateri organelor de drept, poate afecta atât activitatea acestora cât și climatul relațiilor entitate/autoritate contractantă-operator economic.

Deasemenea, considerăm excesivă reglementarea primară a conținutului procesului de monitorizare prin lege, or de regulă legea stabilește cadrul general de reglementare, iar metodele și mijloacele de realizare a acestor prevederi se realizează prin acte normative secundare. În acest fel, cadrul normativ devine mai flexibil și apt de a răspunde provocărilor curente și modificărilor rapide care au loc. Astfel, propunem de a exclude alin. 3 art 87¹ din proiect.

Totodată, propunem de a completa alin. 2 cu următoarea atribuție:

- „decide anularea rezultatelor procedurii de atribuire, în cazul în care s-au constatat abateri grave care afectează rezultatul procedurii de achiziție și/sau limitează concurența”;

4. La articolul 86 al legii, ce prevede descrierea procedurii concursul de soluții, de asemenea se propune modificarea alin. (21) în următoarea redacție „entitatea contractantă are obligația de a transmite spre publicare în Buletinul achizițiilor publice un anunț de atribuire la finalizarea concursului de soluții în termen de 3 zile. Anunțul trebuie să conțină informațiile prevăzute în anexa nr. 3”.

5. Conform pct. 5 al notei informative este indicat că „implementarea prevederilor proiectului de modificare, propuse a fi efectuate la Legea nr. 74/2020, nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat”. Astfel, Agenția consideră că asigurarea executării legii date, în special în redacția propusă v-a fi imposibilă în condițiile actuale instituționale. Astfel, după cum Agenția a informat anterior, numărul de personal, statutul funcțional, precum și nivelul de salarizare a angajaților Agenției nu este suficient nici pentru administrarea atribuțiilor existente la ziua de astăzi rezultate din Legea 131/2015 privind achizițiile publice. În același timp considerăm că sarcinile trasate de proiectul dat sunt mai complexe, și având în vedere și noutatea domeniului dar și lipsa specialiștilor considerăm că cel puțin pentru început, implementarea acesteia va necesita un efort considerabil atât financiar cât și profesional pentru Agenție. Respectiv, considerăm necesar și oportun să fie prevăzut atât suplinirea statelor de personal al Agenției, revizuirea statutului angajaților cât și mijloace financiare suplimentare pentru exercitarea conformă a atribuțiilor legale ce prevăd „editarea buletinului achizițiilor publice, acordarea ajutorului metodologic și organizare a seminarelor de instruire în domeniul achizițiilor sectoriale, organizarea campaniilor de sensibilizare privind achizițiile sectoriale, monitorizarea conformității desfășurării procedurilor de achiziții sectoriale”.

6. De asemenea, Agenția consideră inoportun termenul de 12 luni pentru intrarea în vigoare a prezentei legi, având în vedere că Legea nr. 74/2020 este deja în vigoare de aproape doi ani și prin proiectul în cauză se aduc doar unele modificări asupra acesteia. Mai mult, domeniul dat nu a fost supus monitorizării și nu a fost dusă nici o evidență statistică pe marginea procedurilor de achiziție în cauză, deși legea dată este în vigoare de aproape doi ani.

Director

Digitally signed by Malai Ruslan
Date: 2023.04.25 15:08:38 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ruslan MALAI

Către: Veronica SIREȚEANU
Ministra Finanțelor

Nr. 42 din 28 aprilie 2023

Ref: Propuneri pe marginea proiectului hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege privind modificarea Legii nr. 74 din 21.05.2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale

Stimată doamnă Ministră,

Vă salutăm din numele Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” (în continuare „AmCham Moldova”).

Prin prezenta scrisoare, vă comunicăm propunerile asociației pe marginea proiectului de lege privind modificarea Legii nr. 74 din 21.05.2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale¹, precum urmează.

- I. Se propune includerea unui prag de 5-10% de la valoarea contractului inițial sau a unor excepții pentru care să nu fie obligatorie publicarea anunțului în Buletinul Achizițiilor Publice, conform anexei nr. 3.

Menționăm că în procesul de executare a contractelor deseori pot exista situații în care cantitatea livrată poate depăși nesemnificativ cantitatea contractată, iar în cazul unor contracte cu mai multe poziții, care sunt livrate în perioade diferite, pot exista tot atâtea modificări/anunțuri de modificare câte poziții sunt în contract.

De exemplu, în cazul contractelor de livrare a cablurilor, lungimea de cablu într-un tambur este una medie și are, de regulă, o abatere de +/-10%, respectiv putând exista livrări de câțiva metri în plus față de cantitatea inclusă în contract.

De regulă acest lucru devine cunoscut operatorului economic abia în momentul livrării, ceea ce implică automat suspendarea procesului de recepție a mărfii și acțiuni imediate de semnare a unui acord adițional de modificare a contractului, expedierea unui anunț de modificare, etc. Cazul în care contractul include o singură poziție, poate fi unul acceptabil, însă în cazul în care contractul are mai multe poziții, care sunt livrate la date diferite, se impun multiple modificări ale contractelor și publicări de anunțuri de modificare.

- II. Se propune reglementarea posibilității de aplicare a procedurii de negociere directă fără publicare sau tratarea în calitate de excepție de la Legea nr. 74/2020 a unor tipuri de lucrări/servicii (e.g. servicii de vulcanizare, spălătorii auto, etc.).

În conformitate cu explicațiile oferite pe portalul mtender.gov.md, în compartimentul „Întrebări frecvente”, în cazul necesității procurării unor bunuri cu diferite coduri CPV, autoritatea contractantă va desfășura o singură procedură de achiziție - dacă bunurile fac parte din aceeași categorie generală (primele 3 cifre ale codurilor CPV sunt identice) și proceduri diferite - dacă codurile CPV fac parte din categorii diferite.

¹ <https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hg-cu-privire-la-aprobarea-proiectului-de-lege-privind-modificarea-legii-nr-742020-privind-achizițiile-in-sectoarele-energiei-apei-transporturilor-si-serviciilor-postale/10026>

Poate fi astfel dedus faptul că toate serviciile de reparare și de întreținere a vehiculelor și a echipamentelor aferente, inclusiv serviciile de vulcanizare sau spălare auto, trebuie tratate în conformitate cu Legea nr. 74/2020 (CPV 50100000-6 Servicii de reparare și de întreținere a vehiculelor și a echipamentelor aferente și servicii conexe, CPV 50116500-6 Servicii de reparare a pneurilor, inclusiv montare și echilibrare, CPV 50116510-9 Servicii de reșapare de pneuri, CPV 50112300-6 Servicii de spălare a automobilelor și servicii similare).

Având în vedere că valoarea estimată pentru toate serviciile de reparare și de întreținere a vehiculelor este mai mare decât pragul stabilit în art. 1 al Legii nr. 74/2020, deși valoarea estimată a serviciilor conexe precum vulcanizarea sau spălarea este nesemnificativă în raport cu serviciile de reparare și întreținere, rezultă că toate serviciile respective trebuie tratate și gestionate în conformitate cu Legea nr. 74/2020.

Totuși, la modul practic, tratarea contractelor pentru achiziția serviciilor de vulcanizare și spălătorie auto în conformitate cu procedurile de achiziții sectoriale este dificilă din următoarele considerente:

- astfel de servicii sunt necesare în fiecare localitate în care agenții economici au dislocate automobile, iar reparația pneurilor fiind necesar de realizat cât mai rapid și cât mai aproape de locul în care a survenit defecțiunea (la fel în ceea ce privește serviciile de spălare a autovehiculelor). Constituirea loturilor pentru fiecare localitate din aria de deservire a întreprinderii și, îndeosebi, obținerea de oferte și semnarea contractelor pentru toate loturile - este foarte dificil de realizat, iar în cazul serviciilor de spălare a autovehiculelor - deplasarea automobilelor în anumite localități raionale ar implica cheltuieli suplimentare și iraționale, în raport cu costul serviciilor;
- costul total anual al acestor servicii este nesemnificativ, iar agenții economici care prestează acest gen de servicii/lucrări sunt agenți economici mici, pentru care, de cele mai multe ori, este dificilă plasarea unor oferte electronice.

III. Se propune stabilirea unor proceduri de achiziție distincte pentru serviciile de deservire și reparație auto

Așa cum este în prezent reglementat în Legea nr. 74/2020, este dificil de desfășurat proceduri de achiziție pentru lucrările de deservire și reparație auto și de încheiat contracte care să poată fi aplicate pe termen lung, ori în cazul unor parcuri auto mari, cu o diversitate de automobile de categorii și producători/mărci diferite, este dificilă stabilirea listei tuturor serviciilor și a pieselor auto care se pot deteriora pe parcurs și validarea tehnică a fiecărui tip de piesă oferită (oferțele pot fi pentru piese auto originale sau compatibile). Totodată, se menționează că operatorii economici refuză să prezinte oferte pentru piese auto, în condițiile în care prețurile sunt instabile și se pot modifica pe parcurs. Evaluarea doar în baza criteriilor de preț pentru servicii nu o considerăm corectă deoarece costul total al serviciilor de reparații include și costul pentru materiale, anume el fiind determinant.

Prestarea serviciilor de reparații auto utilizând tehnica specifică de atribuire a contractului, acord-cadru, este de asemenea dificilă din următoarele motive:

- în contextul în care automobilele pot avea defecțiuni dificil de stabilit, de multe ori acestea trebuie transportate la un centru specializat pentru a fi determinată lista de defecțiuni, inclusiv fiind necesară dezasamblarea automobilului pentru identificarea cauzei defecțiunii;
- ulterior dezasamblării automobilului și stabilirii listei de defecțiuni, acesta urmează a fi reasamblat și tractat până la un loc de parcare pentru a staționa până la relansarea competiției prevăzute în condițiile stabilite în acordul cadru;

- de cele mai multe ori, centrele specializate refuză să preia în reparație un automobil care a fost dezasamblat și în care s-a intervenit anterior de către un alt centru pentru stabilirea listei de defecțiuni;
- durata mare necesară pentru reluarea competiției impune un timp de staționare destul de mare și împiedică desfășurarea activităților operaționale strategice, mai ales având în vedere că agenții economici care cad sub incidența Legii nr. 74/2020 sunt agenți economici a căror activități sunt reglementate, inclusiv ca timp de reacție în rezolvarea avariilor care este direct influențat de disponibilitatea 24/24 a unui număr suficient de mijloace de transport pentru intervenția în mod operativ la toate incidentele și avariile din rețea.

- IV. Se propune micșorarea termenului de așteptare pentru încheierea contractelor de achiziții sectoriale de la data transmiterii comunicării privind rezultatul aplicării procedurii de atribuire de la 11 zile în conformitate cu art. 65 alin. (1) la 6 zile.

Menționăm că art. 83 al Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice a stabilit termenul de 10 zile pentru depunerea contestațiilor doar pentru procesele de achiziție a căror valoare estimată depășesc pragurile prevăzute de art. 2 alin. (3) al Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice, în timp ce pentru majoritatea proceselor de achiziție (sub pragul stabilit la art. 2 alin. (3) din Legea nr. 131/2015) se stabilește un termen de depunere a contestațiilor de 5 zile.

În acest context, pentru toate procesele de achiziție sub pragul stabilit la art. 2 alin (3) din Legea nr. 131/2015, apare un termen „vid” de 5 zile între termenul limită de depunere a contestațiilor și termenul de așteptare pentru semnarea contractelor, timp în care nici operatorii economici nu pot depune contestații și nici contractele nu pot fi semnate.

- V. Se propune micșorarea perioadei cuprinse între data publicării anunțului de participare și data-limită de depunere a candidaturilor stabilită în conformitate cu art. 38 alin. (3), de la 30 de zile la 15 zile.
- VI. Se propune micșorarea perioadei cuprinse între data publicării anunțului de participare și data-limită de depunere a candidaturilor stabilită în conformitate cu art. 37 alin. (2), de la 35 de zile la 20 zile.
- VII. Se propune micșorarea perioadei cuprinse între data publicării anunțului de participare și data-limită de depunere a candidaturilor stabilită în conformitate cu art. 39 alin. (3) de la 30 la 15 zile și alin. (4) de la 15 la 5 zile, or alin. (4) prevede termenele pentru situații de urgență.
- VIII. Se propune reglementarea posibilității ca, în cazul în care în cadrul unei proceduri de achiziție sectoriale finalizate, operatorul economic căruia i-a fost atribuit și a semnat contractul, informează ulterior despre imposibilitatea executării contractului, de a purcede la următoarea cea mai avantajoasă ofertă prezentată în cadrul procedurii de achiziție finalizate, pentru a nu relansa o nouă procedură de achiziții pentru acest lot.
- IX. Se propune uniformizarea termenelor de depunere a contestațiilor stabilite în conformitate cu prevederile art. 83 alin. (1) al Legii nr. 131/2015, reglementând termenul de 5 zile. Această propunere survine în contextul în care soluționarea contestațiilor privind atribuirea contractelor de achiziții sectoriale cărora le este aplicabilă legea nr. 74/2020 se realizează conform prevederilor Legii nr. 131/2015.

X. Se propune considerarea următoarelor aspecte legate de modificarea capitolului III (Excepții) din Lege:

• **Serviciile de reprezentare legală**

Conform prevederilor art. 19 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 74/2020, ultima nu se aplică contractelor de achiziții publice care au ca obiect serviciile juridice legate de reprezentarea legală a entității contractante de către un avocat în cadrul unei proceduri de arbitraj sau de conciliere, desfășurată într-un alt stat sau în fața unei instanțe internaționale de arbitraj sau de conciliere, ori în cadrul unor proceduri judiciare în fața instanțelor, a tribunalelor sau a autorităților publice ale unui alt stat sau în fața instanțelor judecătorești sau a instituțiilor internaționale.

În același timp, nu sunt exceptate serviciile de reprezentare legală de către avocat în cadrul unei **proceduri de arbitraj și conciliere, din Republica Moldova**, și totodată nu sunt prevăzute serviciile de reprezentare de către avocați în fața **instanțelor de judecată din Republica Moldova**.

Norma corespondentă - art. 21 din Directiva 2014/25/UE privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale - exceptează inclusiv și serviciile de reprezentare legală în cadrul unor proceduri desfășurate într-un stat membru, implicit și în statul de rezidență al beneficiarului serviciilor.

Considerăm că prevederile art. 19 din Legea nr. 74/2020 nu corespund în această parte spiritului și prevederilor Directivei 2014/25/UE. Spre deosebire de Directiva 2014/25/UE, Legea nr. 74/2020 limitează excesiv serviciile exceptate de la aplicarea legii.

Conform principiilor care stau la baza adoptării Directivei 2014/25/UE și practicii judiciare a UE, serviciile juridice sunt excluse de la aplicarea Directivei din următoarele considerente:

- Domeniul serviciilor juridice reprezintă elemente dificile și specifice, în care contractarea serviciilor în baza criteriilor specifice licitațiilor publice nu aduc mereu rezultatele optime.

Factorul decisiv în încheierea unor contracte privind prestarea serviciilor juridice sau a serviciilor de audit le constituie aptitudinile, calitățile și pregătirea profesională a profesionistului care va executa serviciul.

În același timp, elementul determinant pentru alegerea și desemnarea unei anumite persoane pentru executarea unei obligații îl are reputația profesională a acesteia, experiența de activitate în domeniu profesional, iar datorită domeniului care presupune accesul la informație confidențială pentru întreprinderi de importanță majoră sunt și credibilitatea, regulile deontologice, secretul profesional, precum și independența prestatorului.

- Datorită caracteristicilor specifice, este dificilă determinarea în prealabil și cu exactitate a întinderii acțiunilor/activităților ce urmează să fie executate, sau a misiunii și împuternicirilor ce pot fi stabilite pentru exercitarea în concret a obligațiilor.
-
- Datorită acestor caracteristici, genurile de servicii menționate sunt contractate de companiile ce sunt subiecții Legii nr. 74/2020 cu luare în considerare a calităților proprii ale prestatorului *intuitu personae* (acestea nu pot fi executate prin reprezentare și nici nu sunt transmisibile), ultimele prevalând asupra altor elemente constitutive ale potențialelor contracte de prestări servicii. Calitățile profesioniștilor ce prestează astfel de servicii este motivul esențial al

contractării serviciului, iar acest fapt poate fi uneori împiedicat în cazul atribuirii contractelor prin oricare din procedurile de achiziție reglementate de Legea nr. 74/2020.

În acest sens, considerăm că Legea nr. 74/2020 trebuie să excepteze și contractarea serviciilor de consultanță juridică prestate de companii de consultanță. Legea cu privire la avocatură nr. 1260/2002 la art. 8 alin. (2) limitează oferirea asistenței juridice de către un avocat doar pentru reprezentarea intereselor în instanța de judecată și participarea la acțiuni de urmărire penală. Alte servicii juridice pot fi prestate și de alți consultanți.

Constatăm că subiectul exceptării serviciilor juridice de la procedura de achiziții publice a fost examinată inclusiv de către Înalta Curte de Justiție a Uniunii Europene.

Astfel, în cauza nr. C-264/18², fiind sesizată de către Curtea Constituțională a Belgiei, Înalta Curte stabilește ca fiind corectă exceptarea contractării serviciilor juridice de la procedura de achiziții publice. Curtea statuează că *"36. [...] o relație intuitu personae dintre avocat și clientul său, caracterizată prin libera alegere a apărătorului și prin raportul de încredere dintre client și avocatul său, face dificilă descrierea obiectivă a calității așteptate a serviciilor care trebuie furnizate"*.

De asemenea stabilim că, în Hotărârea sa, Curtea nu a stabilit vreo diferență dintre contractarea serviciilor juridice care vor fi prestate în țara entității contractante sau peste hotarele acesteia. Ea stabilește că serviciile juridice prestate pot fi prestate în legătură cu reprezentarea și consultarea clientului atât în statul autorității contractante, cât și într-un stat terț.

Menționăm că prevederile Directivei 2014/25/UE au fost transpuse și în legislația națională a statelor membre UE. În acest sens, aducem în atenția Dvs. faptul că legislatorul român a adoptat Legea nr. 99 din 19.05.2016 privind achizițiile sectoriale.³

Astfel, în conformitate cu art. 37 alin. (3) al acestei legi, sunt exceptate de procedura specifică achizițiilor publice contractele de prestări servicii care au ca obiect reprezentarea clientului (entității contractante) atât în România, cât și în alte state.

- **Serviciile de audit**

Criteriile sus-menționate ar putea fi aplicate și considerate inclusiv la contractarea serviciilor de audit.

Conform art. 89 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, întreprinderile electroenergetice se supun auditului și publică situațiile financiare anuale, iar auditul situațiilor financiare ale întreprinderilor electroenergetice se efectuează cu respectarea condițiilor stabilite în legislația privind activitatea de audit.

Conform art. 101 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, aceleași obligații sunt valabile și în cazul întreprinderilor de gaze naturale.

² Hotărârea CJUE din 06.06.2019, nr. C264/18

(<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=214763&pageIndex=0&doclang=RO&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=6317005>)

³ Legea nr. 99 din 19.05.2016 (<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/178661>)

În conformitate cu art. 27 alin. (1) al Legii nr. 271/2017 privind auditul situațiilor financiare, "(1) *Adunarea generală a acționarilor/asociaților și fondatorul entității auditate au atribuția de a confirma entitatea de audit care va efectua auditul și de a stabili onorariul pentru aceste servicii. Orice imixtiune în procesul de selectare și confirmare a entității de audit se interzice.*"

Serviciile de audit reprezintă servicii cu caracter special și respectiv ar putea fi exceptate de la regulile generale, pentru a lăsa libertate entităților la contractarea acestora. Serviciile prestate de aceste societăți sunt contractate având în vedere reputația, calificarea, recunoașterea societății de audit la nivel internațional, dar și ținând cont de încrederea acționarilor și a instituțiilor străine.

- **Serviciile de încasare a plăților**

Considerăm că prestarea serviciilor de încasare de la persoanele fizice a plăților pentru „utilități”, prin încadrarea acestora în procesul de achiziții publice, ar putea conduce la distorsiuni pe piață și incomodități și costuri pentru consumatorii finali sub diverse aspecte:

- un prestator de servicii de încasare a plăților nu întotdeauna poate acoperi întreg teritoriul de deservire al unor agenți economici care sunt autorități contractante, iar Poșta Moldovei ar fi favorizată cu acoperirea sa în zonele rurale;
- lipsa acoperirii teritoriale ar crea incomodități și costuri pentru clienți casnici deoarece aceștia vor fi nevoiți să se deplaseze la distanțe mai mari pentru a beneficia de serviciile respective;
- în mediul urban există o concurență suficientă între instituțiile financiare care actualmente permite furnizorilor să mențină prețuri minime și calitatea bună a serviciilor de încasare;
- menținerea contractelor de încasare cu toate instituțiile financiare și Posta Moldovei permite digitalizarea încasărilor de la consumatorii casnici, iar excluderea unor instituții prin procesul de achiziții publice ar reprezenta un pas înapoi în acest proces de automatizare.

- **Serviciile de formare profesională și serviciile specializate de consultanță**

Considerăm că salariații, prin limitarea la oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic, sunt supuși riscului de a nu accede la cele mai bune servicii de formare profesională, la formatori calificați, la tehnologii moderne aplicate și soluții centrate cu individualitate. Gradul înalt de performanță profesională al salariaților asigură competitivitatea întreprinderii și nivelul ridicat al calității serviciilor prestate.

Solicităm respectuos considerarea, în contextul intenției de modificare a Legii nr. 74/2020, a următoarelor propuneri:

1. Expunerea art. 19 alin. (3) lit. a), b) și d¹) din Legea nr. 74/2020 în următoarea redacție:
"Prezenta lege nu se aplică contractelor de achiziții de servicii care au ca obiect:
3) oricare dintre următoarele servicii juridice:
a) reprezentarea legală a entității contractante de către un avocat sau, în cazurile în care legea permite, o companie de consultanță juridică, în cadrul unei proceduri de arbitraj sau de conciliere, desfășurată în Republica Moldova sau într-un alt stat sau în fața unei instanțe internaționale de arbitraj sau de conciliere, ori în cadrul unor proceduri judiciare în fața instanțelor, a tribunalelor sau a autorităților publice ale Republicii Moldova sau ale unui alt stat sau în fața instanțelor judecătorești sau a instituțiilor internaționale;
b) consilierea juridică oferită anticipat sau în vederea pregătirii oricăreia dintre procedurile menționate la lit. a) ori în cazul în care există un indiciu tangibil și o mare probabilitate ca respectiva cauză la care face referire consilierea să devină obiectul unor astfel de proceduri, cu

condiția ca respectiva consiliere să fie acordată de un avocat sau de o companie de consultanță juridică;

d¹) serviciile prestate de executorii judecătorești.

2. Completarea art. 19 din Legea nr. 74/2020 cu alineate noi cu următorul conținut:

10) serviciile de audit al situațiilor financiare;

11) serviciile de încasare a plăților;

12) serviciile de formare profesională și servicii specializate de consultanță."

Nu în ultimul rând, se propune excluderea art. 27 din lege.

Obligația informării Agenției Achiziții Publice despre faptul semnării contractelor de achiziții care cad sub incidența capitolului „Excepții”, urmează să fie prevăzută direct în articolele ce reglementează aceste categorii de excepții și numai pentru acele cazuri pentru care o astfel de cerință este necesară și argumentată.

Considerăm că există servicii și, respectiv, contracte, prezentarea informațiilor despre care reprezintă o cerință excesivă, lipsind utilitatea prezentării unor astfel de informații și ridicându-se costul gestiunii procedurilor în cadrul entităților contractante, dar și în cadrul autorităților publice.

Vă mulțumim pentru colaborare și vă rugăm să nu ezitați să ne contactați pentru orice informații suplimentare.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv

A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”

Republica Moldova

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE

str. Alexandr Pușkin, nr. 52/A, MD-2005 Chișinău, Tel: 022 823 955, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

Nr. 06-01/ 1720 din 26.04.2023

La nr. 18-69-3874

Ministerul Finanțelor
cancelaria@mf.gov.md
sergiu.cainareanu@mf.gov.md

Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE/Agencia) a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energeticii, apei, transporturilor și serviciilor poștale (număr unic 268/MF/2023), remis spre avizare de către Ministerul Finanțelor și intervine cu următoarele obiecții și propuneri.

1. Art. 5 alin. (6) se propune a se completa cu lit. k) cu următorul cuprins:

„k) întocmește catalogul de prețuri”.

Operarea prezentei modificări va contribui la calcularea valorii estimative a bunurilor, lucrărilor și serviciilor care urmează a fi achiziționate, astfel ca titularul de licență să cunoască valoarea bunului până la declanșarea licitației, pentru a exclude cazurile când titularii de licență acceptă prețurile prezentate de participanții la licitație, fără să cunoască prețul bunului care intenționează să-l achiziționeze. În consecință titularii de licență declară în calitate de câștigători ai licitațiilor participanții, chiar dacă aceștia au prezentat prețuri exagerate, care ulterior sunt recuperate prin tarife achitate de către consumatorii finali.

2. Art. 34 se propune a se completa cu alin. (3) și alin. (4) cu următoarea redacție:

„(3) Membrul grupului de lucru al autorității contractante are obligația de a semna, pe propria răspundere, o declarație de confidențialitate și imparțialitate, prin care se angajează să respecte necondiționat prevederile prezentei legi prin care confirmă că:

a) nu este soț/soție, rudă sau afin, până la gradul al treilea inclusiv, cu una sau mai multe persoane angajate ale ofertantului/ofertanților ori cu unul sau mai mulți fondatori sau beneficiari efectivi ai acestora;

b) în ultimii 3 ani, nu a activat în baza contractului individual de muncă sau a altui înscris care demonstrează relațiile de muncă cu unul dintre ofertanși ori nu a făcut parte din consiliul de administrație sau din orice alt organ de conducere sau de administrație al acestora;

c) nu deține acțiuni sau cote-părși în capitalul social subscris al ofertanților.

(4) În cazul în care până la/sau după ședința de deschidere a ofertelor, unul dintre membrii grupului de lucru al autorității contractante constată că se află în una sau în mai multe dintre situațiile specificate el va solicita imediat înlocuirea sa în componența grupului cu o altă persoană.”

Urmare a celor propuse, membrii grupului de lucru se vor responsabiliza și vor fi excluse conflictele de interese a membrilor grupurilor de lucru al autorităților contractante.

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA		1
DATA	26. APR. 2023	
CODUL	H-1529	

3. Art. 35 a se completa cu alin. (5) cu următorul cuprins:

„(5) Autoritatea contractantă, va transmite Agenției Achiziții Publice date privind operatorul economic care nu și-a îndeplinit corespunzător obligațiile asumate în cadrul procedurilor de achiziție sectoriale, pentru a fi înscris în Lista de interdicții.”

Această propunere urmează să asigure autoritatea contractantă de îndeplinirea corespunzătoare a obligațiilor asumate de către operatorii economici, precum și responsabilizarea acestora la executarea obligațiilor asumate.

4. Art. 50 alin. (1) de expus în următoarea redacție:

„(1) Înainte de inițierea procedurii de atribuire, entitatea contractantă este obligată de a efectua calcularea valorilor estimative a bunurilor, lucrărilor și serviciilor care urmează a fi achiziționate, ținând cont de prețurile unitare totale ale necesităților care fac obiectul contractelor de achiziții, identificate atât pe bază istorică, utilizându-se valori actualizate ale contractelor din perioada precedentă, obținute prin aplicarea unui coeficient de actualizare adecvat, cât și urmare unor consultări ale pieței în vederea pregătirii achiziției și pentru a informa operatorii economici cu privire la planurile de achiziție și cerințele avute în vedere în legătură cu acestea”.

5. Art. 60 alin. (3) de expus în următoarea redacție:

„(3) Entitatea contractantă are obligația de a include în anunțul de participare valoarea estimată a achiziției, cât și alte informații considerate utile de către aceasta cuprinse în anexa nr. 3”.

6. Art. 60 alin. (5) a se completa cu următorul conținut:

„Anunțul de participare va fi publicat și transmis la cel puțin 3 producători, localizați cel mai aproape de Republica Moldova, în termene care să ofere tuturor operatorilor economici interesați, fără nicio discriminare, posibilități reale de participare la procedurile de atribuire a contractului de achiziții sectoriale”.

Operarea prezentei modificări va contribui la eliminarea/limitarea intermediarilor din procesul de achiziție și va asigura efectuarea achizițiilor direct de la producătorii aflați peste hotarele Republicii Moldova.

7. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică consideră că titularii de licență cărora le este instituită asigurarea îndeplinirii obligațiilor de serviciu public în sectorul gazelor naturale și energie electrică urmează să respecte procedura de organizare a achizițiilor de procurare a energiei electrice și a gazelor naturale necesare pentru a fi furnizate consumatorilor, precum și pentru acoperirea pierderilor tehnice în rețelele de transport și distribuție a energiei electrice/gazelor naturale să fie realizată conform reglementărilor speciale din sectorul energetic.

Astfel, în conformitate cu art. 78 alin. (1) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică:

(1) Tranzacțiile de vânzare-cumpărare a energiei electrice, inclusiv tranzacțiile de import sau de export, tranzacțiile de vânzare-cumpărare a energiei electrice pentru acoperirea consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică, a energiei electrice de echilibrare, a capacităților de interconexiune, a serviciilor de sistem, a altor produse conexe, la care participă producătorii, operatorul sistemului de transport, operatorii sistemelor de distribuție, operatorul pieței energiei electrice, furnizorul central de energie electrică și alți furnizori, se efectuează pe piața angro a energiei electrice.

Conform alin. (2) al normei legale respective *„Piața angro a energiei electrice este organizată și funcționează în conformitate cu prezentul capitol și cu Regulile pieței energiei electrice.”*

Prevederi similare se regăsesc inclusiv la art. 83 alin. (1) și (2) din Legea nr. 107/2016, potrivit căroră întreprinderile electroenergetice, precum și alte persoane fizice sau juridice sunt în drept să participe pe piața energiei electrice pentru a vinde sau pentru a procura energie electrică în condițiile stabilite în prezentul capitol și în Regulile pieței energiei electrice. Participanții la piața energiei electrice încheie și efectuează tranzacțiile pe piața energiei electrice cu respectarea drepturilor și a obligațiilor stabilite în prezentul capitol și în Regulile pieței energiei electrice.

Respectiv, Regulile pieței energiei electrice aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 283/2020 prevăd **Procedura de procurare a energiei electrice**, care la rândul său stabilește termenele, condițiile și modul de achiziție a energiei electrice.

Subsecvent, reglementări analogice se regăsesc în art. 94 alin. (1) din Legea nr. 108 din 27.05.2016 cu privire la gazele naturale, potrivit căreia: „(1) *Tranzacțiile de vânzare-cumpărare a gazelor naturale, inclusiv tranzacțiile de import sau export, tranzacțiile de vânzare-cumpărare a produselor conexe, la care participă producătorii, operatorii sistemelor de transport, operatorii sistemelor de distribuție, operatorii depozitelor de stocare și furnizorii se efectuează pe piața angro a gazelor naturale*”. Prevederile alin. (2) stipulează că: „*Piața angro a gazelor naturale este organizată și funcționează în conformitate cu prezentul capitol, cu Regulile pieței gazelor naturale*”.

Regulile pieței gazelor naturale, aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație a ANRE nr. 534 din 27.12.2019 reglementează efectuarea tranzacțiilor de vânzare-cumpărare a gazelor naturale și a produselor conexe pe piața angro și cu amănuntul a gazelor naturale, precum și pentru prestarea serviciilor de sistem, bazate pe principiul transparenței, obiectivității, competitivității și nediscriminării.

Prin urmare, pentru a exclude conflictul de norme legale, Agenția consideră necesară instituirea prin lege a excepției pentru procedura de organizare a achizițiilor de procurare a energiei electrice și a gazelor naturale aferente îndeplinirii obligațiilor de serviciu public, urmând a fi efectuată conform normelor speciale din sectorul energetic.

Veaceslav UNTILA
Director general

MD-2001, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 124, et.4
tel: 022 820652, fax: 022 820651, e-mail: contestatii@ansc.md

Nr. 05/948/23 din 05.05.2023

La nr. 18-69-3874 din 10.04.2023

Cancelaria de Stat

Piața Marii Adunări Naționale nr. 1

e-mail: cancelaria@gov.md

Ministerul Finanțelor

mun. Chișinău, str. C. Tănase nr. 7

e-mail: cancelaria@mf.gov.md

sergiu.cainareanu@mf.gov.md

Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale (număr unic 268/MF/2023) și, potrivit competențelor funcționale, comunică următoarele.

La pct. 2 din proiect, alineatul (4) prevede că domeniul de aplicare a Legii nr. 74 nu va include serviciile de interes general fără caracter economic, însă nu sunt clar reglementate/definite care sunt anume acele servicii de interes general fără caracter economic. Prin urmare, considerăm că serviciile de interes general fără caracter economic ar trebui definite astfel încât să nu existe interpretări ambigue cu referire la domeniul de aplicare. Cu titlu de exemplu, menționăm că Legea nr. 121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii reglementează că aceasta nu se aplică serviciilor de interes general fără caracter economic, care reprezintă servicii prestate fără contraprestație, precum cele care constituie prerogativele exclusive ale statului, respectiv poliția, justiția și sistemul public de asigurări sociale.

La pct. 4 se încearcă amplificarea subiecților care vor avea statutul de entitate contractantă în baza prezentei legi, prin urmare, pe de o parte, este clară intenția autorului de a extinde aplicarea prevederilor legii nr. 74 și asupra entităților care desfășoară activități relevante, însă care nu funcționează în baza unor drepturi speciale sau exclusive, iar pe de altă parte, completarea propusă depășește prevederile Directivei nr. 2014/25/UE, respectiv calitatea de entitate contractantă va fi una mult mai largă față de cea reglementată în directiva respectivă.

Subsidiar, tot la acest punct, considerăm că cuvântul „cele” urmează a fi înlocuit cu cuvântul „cei”.

La pct. 5 din proiectul avizat, art. 6 alin. (3) prevede că în situația în care entitatea contractantă va alege să atribuie un singur contract, cu excepția situației în care sunt aplicabile dispozițiile art. 23, atribuirea contractului mixt se va realiza potrivit dispozițiilor prezentei legi, indiferent de valoarea părților care, dacă ar fi cuprinse în contracte separate, ar fi supuse unui alt act normativ și indiferent de actul normativ care s-ar aplica părților respective. În context, menționăm că o prevedere similară este conținută și în Legea nr. 131 privind achizițiile publice, iar în caz de o achiziție mixtă care ar cuprinde atât o achiziție sectorială cât și o achiziție publică, ar exista un conflict de norme.

Cu referire la pct. 6, unde la alineatul (3) se face excepție de la art. 5, considerăm că „art. 5”, urmează a fi substituit cu „art. 6”.

Pct. 14 necesită a fi modificat, deoarece Directiva 2014/25/UE la art. 28 prevede norme similare, acestea însă sunt pentru autoritățile contractante, nu pentru entitățile contractante, care potrivit Legii 74 și directivei menționate sunt noțiuni distincte, prin urmare articolul urmează a fi rectificat corespunzător astfel încât să fie aplicabil autorităților contractante.

Director general

Angela NANI

Digitally signed by Nani Angela
Date: 2023.05.05 09:15:16 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

**DG GROW comments on draft law amending law no 74/2021 on procurement in the energy,
water, transport and postal services sector – 02.06.2023**

1. We are fine with the proposed addition in article 2 of law no 74/2020 on the non-application of article 16 to procurement by central purchasing authorities. We remind that part of the second subparagraph of the definition of the 'central purchasing body' as set out in article 2(12) of Directive 2014/25 clarifying the procurement carried out by a central purchasing body, is still missing.
2. Could you please provide us with further explanations as to the (reasoning of the) extension of the contracting entities definition by way of amending article 4 of the law no 74/2020 beyond what is foreseen in article 4 of Directive 2014/25? We suggest aligning to the Directive.
3. Draft Article 6¹ (3): Please verify reference to article 5 (it should normally be a reference to article 6). It seems that the reference to defence procurement elements (as in the second subparagraph of article 6(1) of Directive 2014/25) is missing.
4. Article 9 of law no 74/2020: Please ensure alignment with article 8 of Directive 2014/25.
5. Draft amended article 18(1)(a) of law no 74/2020: Please note that in article 20(1)(a) of Directive 2014/25 reference is made to international agreements 'concluded in accordance with the Treaties'. In the draft amendment of article 18(1)(a) it seems that there are no boundaries as to the procurement rules set in the international agreements. For an interpretation please refer to the Commission Guidance on the participation of third-country bidders and goods in the EU procurement market ([DocsRoom - European Commission \(europa.eu\)](#)). In the absence of application of the EU Treaties to Moldova, please add a reference to the principles of transparency, equal treatment and non-discrimination.
6. Draft amended article 18(2) and (3): We would recommend following the text of article 20(2) of Directive 2014/25 which also refers to international organisations. It is not clear why international organisations are not included. See also in this respect the first paragraph of article 20 of Directive 2014/25 which refers to the contracting authority 'being obliged to award or organize (...)'. We would ask you to align to the text of this provision as well.
7. Draft amended article 18(4): It is not clear why you refer to 'international standards' and not to 'international rules'. The same comment applies to the draft new article 23².
8. Please align the draft amended article 21(2) of law no 74/2020 with the text of article 23 b) of Directive 2014/25.
9. Draft article 23²: Please see comments under points 5 and 6 above, also applicable here *mutatis mutandis*. In addition, it seems that point b) of article 27(1) of Directive 2014/25 is not reflected.

10. Draft article 23³: Please align to article 28 of Directive 2014/25 with respect to the reference to 'contracting authorities' vs. contracting entities/procuring entities throughout the article.
11. Draft article 26¹: We do not consider that alignment with the provisions of article 34 of Directive 2014/25 is required at this stage.
12. Draft article 37(2¹): Could you please explain which provision of Directive 2014/25 is reflected in this draft provision?
13. Draft amendment of article 37(3): Could you please explain where the requirement set in article 45(2)(b) of Directive 2014/25 is reflected?
14. Draft amendment to article 65(1): Could you please explain which provision of the EU public procurement acquis is reflected in this draft provision and its compliance?

Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova
Ministry of Internal Affairs of the Republic of Moldova

MD-2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 75 tel. (373-22) 255-830, fax. (373-22) 255-236 e-mail: mai@mai.gov.md
www.mai.gov.md c/d 210105010370133, Ministerul Finanțelor, Trezoreria de Stat IDNO 1006601000130

Nr.41/1870 din 25.04.2023

La nr. 18-69-3874 din 10 aprilie 2023

Ministerul Finanțelor

Copie: Cancelaria de Stat

Urmare examinării proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea *proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale* (număr unic 268/MF/2023), Ministerul Afacerilor Interne comunică următoarele.

La proiectul hotărârii Guvernului.

În condițiile în care Ministerul Justiției exercită funcția de reprezentant al Guvernului în Parlament (fapt reflectat în pct. 6 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 698/2017), în conformitate cu art. 41 alin. (2) lit. a) și c) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, în lista contrasemnatarilor proiectelor de Hotărâri de Guvern privind aprobarea avizelor Guvernului la inițiativele legislative ale deputaților în Parlament și a proiectelor de lege aprobate de Guvern în calitate de inițiativă legislativă proprie, se va include în calitate de contrasemnatar și Ministrul Justiției.

La proiectul Legii.

În conformitate cu uzanțele tehnicii legislative Art. I pct. 1 din proiect va avea următoarea redacție: „ **Art. I** – Legea nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale (Monitorul Oficial al Republicii nr. 153-158, art. 278), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În preambulul legii cuvântul „parțial” se exclude.”

Totodată, având la bază prevederile Legii nr. 100/2017, în tot cuprinsul proiectului cuvântul „aliniat/aliniatul” se va scrie corect gramatical „alineat/alineatul”.

La pct. 5 recomandăm revizuirea textelor „avute în vedere”, „cu excepția situației”, pentru a evita interpretări ambigue.

MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA	
DATA	26. APR. 2023
CODUL	11-1508

Potrivit prevederilor art.54 din Legea citată, verbele se utilizează, de regulă, la timpul prezent. În context, propunem revizuirea textelor „ar fi cuprinse”, „ar fi supuse”, „s-ar aplica”.

La pct. 6 nu este clară semnificația textului „contractul în primul rând”, respectiv, necesită a fi revizuit. Totodată, recomandăm revizuirea și expunerea concisă a conținutului alin. (6) lit. c).

Adițional, Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Proprietății Publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 902/2017, reglementează expres misiunea, domeniile de activitate, funcțiile și drepturile Agenției. Astfel, întru evitarea dublării prevederilor cadrului legal în vigoare, recomandăm excluderea pct. 34.

Secretar de stat

Andrei CECOLTAN

Digitally signed by Cecoltan Andrei
Date: 2023.04.25 17:12:00 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale
al Republicii Moldova

Nr.21-2243 din 25 aprilie 2023

Ministerul Finanțelor

e-mail: cancelaria@mf.gov.md

Copie:

Cancelaria de Stat

e-mail: cancelaria@gov.md

Ca urmare a examinării *proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale (număr unic 268/MF/2023)*, prin prisma competențelor legale, comunicăm următoarele.

Obiectivul general al proiectului de lege, anunțat de inițiator (Ministerul Finanțelor), vizează sporirea nivelului de transparență, de concurență și de eficiență a achizițiilor sectoriale, având la bază instrumente care vor garanta monitorizarea domeniului respectiv, inclusiv în partea ce ține de desfășurarea procedurilor de atribuire a contractelor. În același timp, constatăm excluderea din clauza de armonizare a proiectului a cuvântului „**parțial**”, fapt care denotă transpunerea integrală a Directivei 2014/25/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale și de abrogare a Directivei 2004/17/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 94 din 28 martie 2014, cu modificările operate prin Regulamentul delegat (UE) 2017/2364 al Comisiei din 18 decembrie 2017 de modificare a Directivei 2014/25/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește pragurile de aplicare pentru procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice.

Astfel, fiind un exercițiu de transpunere a prevederilor echivalente din legislația Uniunii Europene, asupra gradului de compatibilitate și corespunderii proiectului normativ cu standardele și legislația Uniunii Europene, urmează a se expune Centrul de Armonizare a Legislației potrivit prevederilor legale, însă sugerăm **marcarea cu sigla „UE”** (între ghilimele), atât a proiectului de hotărâre, cât și a proiectului de lege propriu-zis, în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

MINISTERUL FINANTELOR	
AL REPUBLICII MOLDOVA	
DATA	25 APR 2023
CODUL	A-1506

Subsecvent, la **proiectul de hotărâre a Guvernului** cu privire la aprobarea proiectului de lege, în partea ce ține de **formula de atestare a autenticității actului**, se va include în calitate de contrasemnatar, și ministrul justiției, ca exponent al Guvernului în Parlament în ordinea prevederilor art.41 al Legii nr.136/2017 cu privire la Guvern, precum și a funcțiilor stabilite la pct.6) subpct.6) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.698/2017.

În particular, la **proiectul legii**, la pct.1 se va reconsidera elementul constitutiv al proiectului de act normativ, ori cuvântul „parțial” se exclude din „clauza de armonizare” și nu din preambul în asentimentul arhitecturii normative consacrate de legiuitor la art.41 alin.(1) lit.c) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Referitor la propunerea de **completare a articolului 1** al Legii nr.74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale, **cu alineatul (4)**, atragem atenția că redacția în vigoare a articolului 1 din Legea nr.74/2020 regularizează „domeniul de aplicare a legii”, prezumându-se caracterul unui silogism afirmativ și imperativ, iar stabilirea faptului că „domeniul de aplicare a prezentei legi nu include serviciile de interes general fără caracter economic” este improprie semanticii normative. Mai mult ca atât, operarea cu cuvintele „serviciile de interes general” fără o detaliere a semnificației (definire) și a contextului utilizat creează impedimente în deslușirea sensului în care este utilizat, contrar art.54 alin.(1) al Legii nr.100/2017.

Totodată, propunerea stabilită la **art.1 alin.(5)** din proiectul legii, în legătură cu dispunerea în sarcina *Guvernului*, *ca o dată la doi ani, să evalueze necesitatea ajustării pragurilor prevăzute la alin.(1) al articolului 1 și, după caz, propune Parlamentului revizuirea lor*, „tatonează terenul” unor **dispoziții finale** care, de regulă, includ reglementări privind obligația autorităților responsabile de a executa actul normativ, de a întreprinde măsurile și de a realiza procedurile necesare executării, potrivit art.47 alin.(1) și (2) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative. Astfel, sugerăm recalibrarea prevederilor menționate în context și integrarea acestora la Art.II „Dispoziții finale” din proiect.

Din această perspectivă și de natură organizatorică în aplicarea corectă a actului normativ se impune regularizarea în proiect a „**Dispozițiilor finale și tranzitorii**”, în sensul prevederilor art.47 și 48 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, pentru a fi stabilite:

- momentul intrării în vigoare și măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ;

- obligația autorităților responsabile de a executa actul normativ, de a întreprinde măsurile și de a realiza procedurile necesare executării;

- măsurile ce se instituie cu privire la continuarea raporturilor juridice născute în temeiul vechilor reglementări care urmează a fi abrogate sau înlocuite de noul act normativ, corelarea noilor reglementări cu cele ale actelor normative preexistente,

menținerea temporară a unor situații juridice născute în temeiul vechilor reglementări și, după caz, modificarea altor acte normative;

- după caz, perioada de tranziție necesară implementării dispozițiilor actului normativ și perioada necesară pentru aducerea legislației în conformitate cu noile norme juridice.

În continuare, în ceea ce ține de **completarea articolului 1** al Legii nr.74/2020 cu alineatul (6), se vor identifica datele de evidență oficială a Acordului privind achizițiile publice al Organizației Mondiale a Comerțului (presupunem că se face referire la Anexa 1A la Acordul de instituire a Organizației Mondiale a Comerțului semnat în anul 1994 la Marrakech, Maroc). Subsecvent, la caz, și pe tot parcursul textului proiectului de lege, în vederea asigurării unei succesiuni logice a soluției normative preconizate, se va utiliza constant și uniform cuvintele „**pagină-web oficială**”, corespunzător Regulamentului cu privire la paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.188/2012.

De asemenea, prin raportare la legislația națională și în conformitate cu prevederile pct.2 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Achiziții Publice și efectivul-limită al acesteia, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.134/2017, se va reține că „Agenția este autoritate administrativă de specialitate din subordinea Ministerului Finanțelor”, iar atribuțiile de bază propuse la **articolul 87¹** (pct.34 al proiectului) sunt deja reglementate la pct.6, 7 și 8 ale Regulamentului precitat, devenind irelevantă și inoportună reiterarea acestor atribuții și/sau funcții la nivel de lege sectorială.

În final, un aspect intrinsec al dosarului normativ este faptul că **Nota informativă însoțește proiectul de lege** pentru modificarea Legii nr.74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale, nu „proiectul hotărârii Guvernului”, iar anul adoptării Legii nr.74 este **2020**. Consecutiv, menționăm că în vederea atingerii integrale a obiectivului planificat și a analizei impactului financiar, administrativ, economic, social al proiectului, sugerăm completarea suportului informativ din Notă corespunzător Structurii (tip) din anexa nr.1 la Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative care, potrivit art.30 din Legea enunțată, urmează să cuprindă inclusiv compartimente referitoare la „constatări de expertiză de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene” și „constatări de altor expertize”.

Digitally signed by Țurcanu Angela
Date: 2023.04.25 16:39:25 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Secretar general

Angela ȚURCANU

Ex.: Silvia Muntean
Tel.: 022-250-672
E-mail: silvia.muntean@midr.gov.md

MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

șoseaua Hîncești, 84, MD-2021, mun. Chișinău
Tel. +373 22 25-20-70; Fax. +373 25-22-93
e-mail: cancelariama@army.gov.md; web: www.army.md

Nr. 11/591 din 25.04.2023

La nr. 18-69-3874 din 10.04.2023

Ministerul Finanțelor

Copie: Cancelaria de Stat

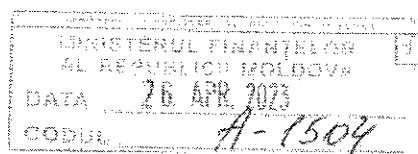
Ministerul Apărării a examinat proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale (număr unic 268/MF/2023)*, și în limita competențelor funcționale comunică despre lipsa de obiecții și propuneri.

Ministru

Digitally signed by Nosatîi Anatolie
Date: 2023.04.25 18:30:01 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Anatolie NOSATÎI

ex.: Ion Negruvodă
tel. 022 25 22 04
e-mail: ion.negruvoda@army.md

Ministerul Energiei
MD-2012, Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1
secretariat@midr.gov.md

Copie:

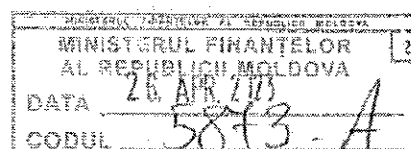
Ministerul Finanțelor
MD-2012, Chișinău, Constantin Tănase, 7
cancelaria@mf.gov.md

Nr. de ieșire: 0104/071359-20230425

Stimați Domni/Doamne,

În contextul solicitării de a interveni cu propuneri asupra proiectului de modificare a Legii Nr. 74 din 21.05.2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale, ICS Premier Energy Distribution SA vine cu următoarele propuneri:

1. Includerea unui prag de 5-10% de la valoarea contractului inițial sau a unor excepții pentru care să nu fie obligatorie publicarea anunțului în Buletinul Achizițiilor Publice, conform anexei nr. 3. Argumentăm propunerea: în procesul de executare a contractelor, deseori apare situația în care cantitatea livrată poate depăși nesemnificativ cantitatea contractată, iar în cazul unor contracte cu mai multe poziții, care sunt livrate în perioade diferite, putem avea tot atâtea modificări/anunțuri de modificare câte poziții avem în contract. De exemplu, în cazul unui contract de livrare a cablurilor, lungimea de cablu într-un tambur fiind una medie și are, de regula, o abatere de +/-10%, respectiv putem avea livrări de câțiva metri în plus față de cantitatea inclusă în contract. De regula, acest lucru devine cunoscut operatorului economic abia în momentul livrării, ceea ce implica automat suspendarea procesului de recepție a mărfii și acțiuni imediate de semnare a unui acord adițional de modificare a contractului, expedierea unui anunț de modificare etc. Cazul care contractul include o singură poziție, este unul cât de cât acceptabil, dar în cazul în care contractul are mai multe poziții, care sunt livrate la date diferite, se impun multiple modificări ale contractelor și publicări de anunțuri de modificare.
2. Posibilitatea de aplicare a procedurii de negociere directă fără publicare, sau tratarea ca excepție de la Legea 74 a unor tipuri de lucrări/servicii de genul servicii de vulcanizare, servicii de spălătorii auto, etc. În conformitate cu explicațiile oferite pe portalul mtender.gov.md în compartimentul "Întrebări frecvente", în cazul necesității procurării unor bunuri cu diferite coduri CPV, autoritatea contractantă va desfășura o singură procedură de achiziție dacă bunurile fac parte din aceeași categorie generală (primele 3 cifre ale codurilor CPV sunt identice) și proceduri diferite dacă codurile CPV fac parte din categorii diferite, respectiv deducem că toate serviciile de reparare și de întreținere a vehiculelor și a echipamentelor aferente, inclusiv serviciile de vulcanizare și spălările auto, trebuie tratate în conformitate cu Legea 74 (CPV 50100000-6 Servicii de reparare și de întreținere a

I.C.S. "Premier Energy Distribution" S.A.
Andrei Doga 4
MD-2024 Chișinău
Republica Moldova
Tel.: 022-431-955;
E-mail: furnizor@premierenergy.md
Web: www.premierenergydistribution.md

vehiculelor și a echipamentelor aferente și servicii conexe, CPV 50116500-6 Servicii de reparare a pneurilor, inclusiv montare și echilibrare, CPV 50116510-9 Servicii de reșapare de pneuri, CPV 50112300-6 Servicii de spălare a automobilelor și servicii similare). Având în vedere că valoarea estimată pentru toate serviciile de reparare și de întreținere a vehiculelor este mai mare decât pragul stabilit în art. 1. al Legii 74, deși valoarea estimată a serviciilor conexe ca vulcanizarea, spălarea este nesemnificativă în raport cu serviciile de reparare și întreținere, rezultă că toate serviciile date trebuie tratate și gestionate în conformitate cu Legea 74. Totuși, în mod practic, tratarea contractelor pentru achiziția serviciilor de vulcanizare și spălătorie auto în conformitate cu procedurile de achiziții sectoriale este aproape imposibilă din următoarele considerente:

- astfel de servicii sunt necesare în fiecare localitate în care agenții economici au dislocate automobile, reparațiile pneurilor fiind necesar de realizat cât mai rapid și cât mai aproape de locul în care a survenit defecțiunea. La fel și serviciile de spălare a autovehiculelor. Constituirea loturilor pentru fiecare localitate din aria de deservire a întreprinderii și îndeosebi obținerea de oferte și semnarea contractelor pentru toate loturile este foarte dificil de realizat, iar în cazul serviciilor de spălare a autovehiculelor, deplasarea automobilelor în anumite localități raionale, de exemplu, implica cheltuieli suplimentare și iraționale, în raport cu costul serviciilor de spălare.
- costul total anual al acestor servicii este nesemnificativ iar agenții economici care prestează acest gen de servicii/lucrări sunt agenți economici mici, pentru care, de cele mai multe ori, este dificil plasarea unor oferte electronice.

3. Stabilirea unor proceduri de achiziție distincte pentru serviciile de deservire și reparație auto.

Așa cum este formulată în prezent Legea 74, este foarte dificil de desfășurat proceduri de achiziție pentru lucrările de deservire și reparație auto și mai ales de semnat contracte care să poată fi aplicate pe termen lung, ori în cazul unor parcuri auto mari, cu o diversitate de automobile de categorii și producători/mărci diferite este practic imposibil să stabilești lista tuturor serviciilor și a pieselor auto care se pot deteriora pe parcurs, să validezi tehnic fiecare tip de piesă ofertată (ofertele pot fi pentru piese auto originale sau compatibile) și, cel mai important e ca operatorii economici refuză să prezinte oferte pentru piese auto, în condițiile în care prețurile sunt instabile și se pot modifica de la o săptămână la alta. Evaluarea doar în baza criteriilor de preț pentru servicii nu este corectă pentru că costul total al serviciilor de reparații include și costul pentru materiale, or anume acest cost este determinant.

Prestarea serviciilor de reparații auto utilizând tehnica specifică de atribuire a contractului, acord-cadru, este și ea dificilă din următoarele motive:

- în contextul în care automobilele pot avea defecțiuni dificil de stabilit la prima vedere, de multe ori trebuie să duci automobilul la un service specializat ca să fie stabilită lista de defecțiuni, inclusiv fiind necesară dezasamblarea automobilului pentru a identifica cauza defecțiunii, de ex. scoaterea motorului, etc;
- după ce automobilul este dezasamblat și se stabilește o listă de defecțiuni, trebuie să-l reasamblezi și să-l tractezi până la un loc de parcare la care să stea până relansezi competiția prevăzută de condițiile stabilite în acord cadru;

- tractarea spre service pentru stabilirea defecțiunilor, apoi iarăși spre un loc de depozitare provizorie, în așteptarea rezultatelor competiției reluate, și din nou către service-ul care a câștigat competiția reluată implică costuri mari și iraționale;
 - de cele mai multe ori, service-urile auto refuză să preia în reparație un automobil care a fost dezasamblat și în care s-a intervenit anterior de către un alt concurent pentru stabilirea listei de defecțiuni;
 - durata mare necesară pentru reluarea competiției, impune un timp de staționare destul de mare și împiedică desfășurarea activităților operaționale strategice, îndeosebi având în vedere că agenții economici care cad sub incidența Legii 74 sunt agenți economici a căror activități sunt reglementate, inclusiv ca timp de reacție în rezolvarea avariilor, timp care este direct influențat de disponibilitatea 24/24 a unui număr suficient de mijloace de transport pentru intervenția în mod operativ la toate incidentele și avariile din rețea.
4. Micșorarea termenului de așteptare pentru încheierea contractelor de achiziții sectoriale de la data transmiterii comunicării privind rezultatul aplicării procedurii de atribuire de la 11 zile în conformitate cu art. 65, alin (1) la 6 zile, ori art. 83 ale Legii Nr. 131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice a stabilit termenul de 10 zile pentru depunerea contestațiilor doar pentru procesele de achiziție a căror valoare estimată depășesc pragurile prevăzute de art. 2, alin (3) Legea Nr. 131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice, în timp ce pentru majoritatea proceselor de achiziție (sub pragul stabilit la art. 2, alin (3) Legea 131) se stabilește un termen de depunere a contestațiilor de 5 zile. În acest context, pentru toate procesele de achiziție sub pragul stabilit la art. 2, alin (3) Legea 131, apare un termen "vid" de 5 zile între termenul limită de depunere a contestațiilor și termenul de așteptare pentru semnarea contractelor, timp în care nici operatorii economici nu pot depune contestații, dar nici contractele nu pot fi semnate.
 5. Micșorarea perioadei cuprinse între data publicării anunțului de participare și data-limită de depunere candidaturilor stabilită în conformitate cu art. 38, alin. (3) de la 30 de zile la 15 zile.
 6. Micșorarea perioadei cuprinse între data publicării anunțului de participare și data-limită de depunere candidaturilor stabilită în conformitate cu art. 37, alin. (2) de la 35 de zile la 20 zile.
 7. Micșorarea perioadei cuprinse între data publicării anunțului de participare și data-limită de depunere candidaturilor stabilită în conformitate cu art. 39, alin. (3) de la 30 la 15 zile și alin. (4) de la 15 la 5 zile, ori alin. (4) prevede termenii pentru situații de urgență.
 8. În cazul în care, în cadrul unei proceduri de achiziție sectoriale finalizate, operatorul economic căruia i-a fost atribuit și a semnat contractul, informează ulterior despre imposibilitatea executării contractului, reglementarea posibilității de a trece la următoarea cea mai avantajoasă ofertă prezentată în cadrul procedurii de achiziție finalizate, pentru a nu relansa o nouă procedura de achiziții pentru acest lot.
 9. Omogenizarea termenelor de depunere a contestațiilor stabilite în conformitate cu prevederile art. 83, alin. (1) al Legii Nr. 131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice, stabilind valoarea de 5 zile. Această solicitare survine în situația în care soluționarea contestațiilor privind atribuirea contractelor de achiziții sectoriale cărora le este aplicabilă

Legea Nr. 74 din 21.05.2020 se realizează conform prevederilor Legii Nr. 131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice.

10. Propuneri privind modificarea Capitolului III Exceptii al Legii nr. 74 din 21.05.2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale.

1. ANALIZA JURIDICĂ A PREVEDERILOR ACTUALE ALE CAPITOLULUI III EXCEPTII A LEGII NR. 74/2020

1. Conform art. 19, alin. (3) lit.a) din Legea nr. 74/2020, sunt exceptate serviciile de reprezentare legală a entităților contractante de către un avocat în cadrul unei proceduri de arbitraj sau de conciliere, desfășurată într-un alt stat ori în cadrul unor proceduri judiciare în fața instanțelor de judecată, ale unui alt stat sau în fața unei instanțe internaționale de arbitraj sau de conciliere, ori în cadrul unor proceduri judiciare în fața instanțelor, a tribunalelor sau a autorităților publice ale unui alt stat sau în fața instanțelor judecătorești sau a instituțiilor internaționale. În același timp, nu sunt exceptate serviciile de reprezentare legală de către avocat în cadrul unei proceduri de arbitraj și conciliere, din Republica Moldova, și totodată nu sunt prevăzute serviciile de reprezentare de către avocați în fața instanțelor de judecată din Republica Moldova.
2. Norma corespondentă – art. 21 din Directiva 2014/25/UE – exceptează inclusiv și serviciile de reprezentare legală în cadrul unor proceduri desfășurate într-un stat membru, implicit și în statul de rezidență al beneficiarului serviciilor.
3. Considerăm că prevederile art. 19 din Legea nr. 74/2020 nu corespund spiritului și prevederilor Directivei 2014/25/UE. Spre deosebire de Directiva 2014/25/UE aplicabilă achizițiilor sectoriale, Legea nr. 74/2020 limitează excesiv serviciile exceptate de la aplicarea legii în special cele ce țin de contractarea serviciilor juridice și a serviciilor de audit.
4. Conform principiilor care stau la baza adoptării Directivei 2014/25/UE și practicii judiciare a UE, serviciile juridice, de audit, de încasare a plăților, consultanța și de instruire sunt excluse de la aplicarea Directivei din următoarele considerente:
 - a. Domeniul serviciilor juridice, dar și cel al serviciilor de audit reprezintă elemente dificile și specifice, în care contractarea serviciilor în baza criteriilor specifice licitațiilor publice nu aduc mereu rezultatele optime. Factorul decisiv în încheierea unor contracte privind prestarea serviciilor juridice sau a serviciilor de audit le constituie aptitudinile, calitățile și pregătirea profesională a profesionistului care va executa serviciul. În același timp elementul determinant pentru alegerea și desemnarea unei anumite persoane pentru executarea unei obligații, sau a avea calitatea de reprezentant îl are reputația profesională a acesteia, experiența de activitate în domeniu profesional, iar datorită domeniului care presupune accesul la informație confidențială pentru întreprinderi de importanță majoră sunt și credibilitatea, regulile deontologice, secretul profesional precum și independența prestatorului.
 - b. Datorită caracteristicilor specifice, este dificilă determinarea în prealabil și cu exactitate a întinderii acțiunilor/activităților ce urmează să fie executate, sau a

misiunii și împuternicirilor ce pot fi stabilite pentru exercitarea în concret a obligațiilor.

- c. Datorită acestor caracteristici, genurile de servicii menționate sunt contractate de companiile ce sunt subiectele Legii nr. 74/2020 cu luare în considerare a calităților proprii ale prestatorului *intuitu personae* (acestea nu pot fi executate prin reprezentare și nici nu sunt transmisibile), acestea prevalând asupra altor elemente constitutive ale potențialelor contracte de prestări servicii. Calitățile profesioniștilor ce prestează astfel de servicii este motivul esențial al contractării serviciului, iar acest fapt poate fi uneori împiedicat în cazul atribuirii contractelor prin oricare din procedurile de achiziție reglementate de Legea nr. 74/2020.
5. Criteriile menționate *supra* sunt aplicate și la contractarea serviciilor de consultanță juridică. În acest sens, considerăm că Legea nr. 74/2020 trebuie să excepteze și contractarea serviciilor de consultanță juridică prestate de companii de consultanță, fără a se limita la avocați. Or, Legea cu privire la avocatură nr. 1260/2002 la art. 8 alin. (2) limitează oferirea asistenței juridice de către un avocat doar pentru reprezentarea intereselor în instanța de judecată și participarea la acțiuni de urmărire penală. Alte servicii juridice pot fi prestate și de alți consultanți.
6. Conform art. 89 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, întreprinderile electroenergetice se supun auditului și publică situațiile financiare anuale, iar auditul situațiilor financiare ale întreprinderilor electroenergetice se efectuează cu respectarea condițiilor stabilite în legislația privind activitatea de audit. Conform art. 101 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, aceleași obligații sunt valabile și în cazul întreprinderilor de gaze naturale.
7. În conformitate cu art. 27 alin. (1) al Legii nr. 271/2017 privind auditul situațiilor financiare, *“(1) Adunarea generală a acționarilor/asociaților și fondatorul entității auditate au atribuția de a confirma entitatea de audit care va efectua auditul și de a stabili onorariul pentru aceste servicii. Orice imixtiune în procesul de selectare și confirmare a entității de audit se interzice.”*
8. Serviciile de audit reprezintă servicii cu caracter special și respectiv trebuie exceptate de la reguli generale, pentru a lăsa libertate entităților la contractarea acestora. Serviciile prestate de aceste societăți sunt alese bazându-se pe reputația, calificarea, recunoașterea societății de audit la nivel internațional, de încrederea acționarilor și a instituțiilor străine.
9. În conformitate cu condițiile licenței de furnizare a energiei electrice, compania Î.C.S. „Premier Energy” SRL furnizează energie electrică și prestează servicii pe 2/3 din teritoriul Republicii Moldova, clienții ei fiind în proporție de 92,56% (872 827 persoane fizice) consumatori casnici și 7,44% (70 148) persoane juridice. Din numărul total de persoane fizice din aria de acoperire a Î.C.S. „Premier Energy” SRL estimativ 47,33% sau 413 183 sunt consumatori casnici cu reședința în mediul rural. Pentru consumatorii casnici apropierea teritorială față de punctele de încălzire, fie ele oficii poștale sau agenții/filiale ale băncilor comerciale, reprezintă factorul cheie, iar deservirea lor calitativă o prioritate a companiei. Totodată, în situația în care anumiți prestatori ocupă poziții semnificative din piața prestării

unor asemenea servicii în mediul rural, ÎCS „Premier Energy” SRL utilizează toate instrumentele posibile pentru a diminua efectele potențiale de dominanță a acestuia pe piață, iar ca baza pentru determinarea comisioanelor trebuie să fie interesul reciproc al părților, promovat prin negocieri și stabilirea unor prețuri de piață echitabile, conforme cu principiul calitate la costuri optime.

Considerăm că prestarea serviciilor de încălzire de la persoanele fizice a plăților pentru „utilități”, prin încadrarea acestora în procesul de achiziții publice, ar putea conduce la distorsiuni pe piață și incomodități și costuri pentru consumatorii finali sub diverse aspecte:

- nici un prestator de servicii de încălzire a plăților nu poate acoperi întreg teritoriul de deservire al Premier Energy SRL, iar Posta Moldovei ar fi favorizată cu acoperirea sa în zonele rurale;
- Lipsa acoperirii teritoriale ar crea incomodități și costuri pentru clienți casnici deoarece aceștia vor fi nevoiți să se deplaseze la distanțe mai mari pentru a accesa serviciile respective;
- În mediul urban este o concurență suficientă între instituțiile financiare care actualmente permite Furnizorilor să mențină preturi minime și calitatea bună a serviciilor de încălzire;
- Menținerea contractelor de încălzire cu toate instituțiile financiare și Posta Moldovei permite digitalizarea încasărilor de la consumatorii casnici, iar excluderea unor instituții prin procesul de achiziții publice ar fi un pas înapoi în acest proces de automatizare;

Reiterăm faptul ca consumatorii sunt cei care aleg instituțiile care sa le presteze serviciile de plata in dependenta de dorințele proprii, iar Premier Energy SRL nu limitează accesul la prestatori, ci dimpotrivă este cointeresata sa fie cat mai mulți, iar consumatorii sa beneficieze de aceste servicii bancare.

10. Serviciile de formare profesionala, prin limitarea la oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic, sunt supuse riscului de a nu accede la cele mai bune servicii de formare profesională, la formatori calificați, la tehnologii moderne aplicate și soluții centrate cu individualitate. Gradul înalt de performanță profesională a angajaților asigura competitivitatea întreprinderii și nivelul ridicat al calității serviciilor prestate.

II. ANALIZA PREVEDERILOR LEGALE ȘI PRACTICII JURIDICE INTERNAȚIONALE

11. Constatăm că subiectul exceptării serviciilor juridice de la procedura de achiziții publice a fost deja examinată de către Înalta Curte de Justiție a Uniunii Europene.
12. Astfel, în cauza nr. C-264/18¹, fiind sesizată de către Curtea Constituțională a Belgiei, Înalta Curte stabilește ca fiind corectă exceptarea contractării serviciilor juridice de la procedura de achiziții publice. Curtea statuează că *”36: [...] o relație intuitu personae dintre avocat și clientul său, caracterizată prin libera alegere a apărătorului și prin raportul de încredere*

¹ Hotărârea CJUE din 06.06.2019, nr. C264/18

(<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=214763&pageIndex=0&doclang=RO&mode=lst&ir=&occ=first&part=1&cid=6317005>)

dintre client și avocatul său, face dificilă descrierea obiectivă a calității așteptate a serviciilor care trebuie furnizate”.

13. De asemenea stabilim că, în Hotărârea sa, Curtea nu stabilește vreo diferență dintre contractarea serviciilor juridice care vor fi prestate în țara entității contractante sau peste hotarele acesteia. Ea stabilește că serviciile juridice prestate pot fi prestate în legătură cu reprezentarea și consultarea clientului atât în statul autorității contractante, cât și într-un stat terț.
14. Menționăm că prevederile Directivei 2014/25/UE au fost transpuse și în legislația națională a statelor membre UE. În acest sens, aducem în atenția Dvs. faptul că legislatorul român a adoptat Legea nr. 99 din 19.05.2016 privind achizițiile sectoriale.²
15. Astfel, în conformitate cu art. 37 alin. (3) al acestei legi, sunt exceptate de procedura specifică achizițiilor publice, contractele de prestări servicii care au ca obiect reprezentarea clientului (entității contractante) atât în România, cât și în alte state.

III. CONCLUZII ȘI PROPUNERI PRIVIND MODIFICAREA CAPITOLULUI III EXCEPȚII AL LEGII NR. 74 DIN 21.05.2020

16. În baza celor expuse mai sus, concluziile noastre principale sunt următoarele:

- a) Prevederile art. 19, alin. (3) al Legii nr. 74/2020 în redacția actuală la data întocmirii prezentei note juridice sunt restrictive și nu rezonază cu spiritul Directivei 2014/25/UE.
- b) În scopul eficientizării și creării unui mediu favorabil desfășurării activității curente a entităților contractante, dar și pentru armonizarea legislației naționale cu legislația europeană, considerăm necesar exceptarea de la procedura de achiziții publice a încheierii contractelor de prestări servicii cu birourile de avocați, companiile de consultanță juridică și companiile de audit.

17. Urmare a concluziilor menționate *supra* propunem modificarea art. 19 alin. (3) lit. a) și b) al Legii nr. 74/2020, după cum urmează:

”Prezenta lege nu se aplică contractelor de achiziții de servicii care au ca obiect:

3) oricare dintre următoarele servicii juridice:

a) reprezentarea legală a entității contractante de către un avocat sau o companie de consultanță juridică în cadrul unei proceduri de arbitraj sau de conciliere, desfășurată în Republica Moldova sau într-un alt stat sau în fața unei instanțe internaționale de arbitraj sau de conciliere, ori în cadrul unor proceduri judiciare în fața instanțelor, a tribunalelor sau a autorităților publice ale Republicii Moldova sau ale unui alt stat sau în fața instanțelor judecătorești sau a instituțiilor internaționale;

b) consilierea juridică oferită anticipat sau în vederea pregătirii oricăreia dintre procedurile menționate la lit. a) ori în cazul în care există un indiciu tangibil și o mare probabilitate ca respectiva cauză la care face referire consilierea să devină obiectul unor astfel de proceduri, cu condiția ca respectiva consiliere să fie acordată de un avocat sau de o companie de consultanță juridică;

² Legea nr. 99 din 19.05.2016 (<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/178661>)

c) serviciile prestate de executorii judecătorești”

18. Propunem modificarea art. 19 al Legii nr. 74/2020, prin introducerea unor noi alineate– (10-12), care vor avea următorul conținut:
10) serviciile de audit al situațiilor financiare
11) serviciile de încasare a plăților
12) serviciile de formare profesională și servicii specializate de consultanță
19. Excluderea în totalitate a art. 27. Informarea privind excepțiile și includerea prevederii de a informa Agenția Achiziții publice referitor la semnarea contractelor de achiziții care cad sub incidența unor excepții specifice urmează să fie prevăzută direct în articolele ce descriu aceste categorii de excepție și numai pentru acele cazuri pentru care este aplicabilă o astfel de cerință. Considerăm că sunt serviciile și respectiv contracte, informațiile solicitate despre care sau sunt prea excesive pentru prezentare sau lipsește semnificația sau necesitatea prezentării unor astfel de informații, ridicând costul gestiunii procedurilor în cadrul entităților contractante dar și în cadrul autorităților. De exemplu, pentru serviciile incluse în Articolul 19, excepția pentru contractele de achiziții de servicii cum ar fi contractele de muncă, este imposibilă informarea/raportarea acestora în conformitate cu prevederile art.27, datorită volumului excesiv de lucru dar și lipsei semnificației informației pe care le prezintă.

Ținând cont de cele enumerate mai sus, solicităm respectuos analizarea propunerilor de mai sus. În caz de necesitate, suntem disponibili pentru convocarea unui grup de lucru întru identificarea soluțiilor pentru depășirea situațiilor create în cadrul procedurilor de achiziție.

Cu respect,

Jose Luis Gomez Pascual

Country Manager

Digitally signed by Gomez Pascual Jose Luis
Date: 2023.04.25 13:35:05 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

NOTĂ CU PROPUNERI

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energeticii, apei, transporturilor și serviciilor poștale

Documentul cu propuneri a fost elaborat în comun de către IDIS „Viitorul” și AGER

În primul rând, apreciem pozitiv faptul că unele recomandări, anterior prezentate de către societatea civilă, au fost luate în considerare și incluse în proiect. În acest sens, menționăm reglementarea atribuțiilor Agenției Achiziții Publice referitoare la sectorul achizițiilor de utilități, inclusiv stabilirea competențelor de monitorizare a procedurilor de achiziții sectoriale, instruirea și acordarea suportului metodologi, analiza statistică a achizițiilor sectoriale, elaborarea și publicarea rapoartelor privind achizițiile sectoriale.

În al doilea rând, analizând proiectul propus pentru consultări publice, tabelul de concordanță și tabelul comparativ (prevederile Legii 74/2020 și cele ale Directivei 25/2014), am formulat recomandări de îmbunătățire sau de clarificare ale normelor vagi, incomplete și care, prin urmare, pot genera discreție, transparență redusă și riscuri de fraudă și corupție.

Prevedere proiect	Comentariu / Propunere
Art. 1 (5) Guvernul, o dată la doi ani, evaluează necesitatea ajustării pragurilor prevăzute la alin. (1) și, după caz, propune parlamentului revizuirea lor.	Această prevedere are caracter exclusiv de recomandare, nu de normă. Eficacitatea acesteia este nulă.
Art. 6. Achiziții mixte care cuprind aceeași activitate	Există neconcordanțe și contradicții între prevederile alin. (3), (4) și (5), care se referă la situația în care se atribuie un singur contract mixt cu elemente de achiziție conform Legii 74, cât și altor legi. La alin. (3) se spune că în cazul în care se atribuie un singur contract, care conține atât elemente de achiziție conform legii 74, cât și elemente de achiziție conform

altor legi, se aplică legea 74, indiferent de valoarea părților care ar fi în mod normal supuse unui alt act normativ. La alin. (4) se spune că în cazul în care contractul conține atât elemente din legea 74, cât și elemente de concesiuni, se aplică legea 74 numai în cazul în care valoarea părții din contract care reprezintă achiziția sectorială este egală sau depășește pragurile prevăzute la art. 1.

Abordarea de la alin. (4). Legea cu privire la concesiuni prevede necesitatea elaborării unui studiu de fezabilitate pentru propunerile de concesiune, din care să reiasă inclusiv că nu este mai rațional să se aplice o procedură de achiziție. Deci prioritar ar fi aplicarea unei proceduri de achiziție față de procedura de concesiune, pentru a nu denatura concurența. Din alin. (4) pare să se dea prioritate unei proceduri de concesiune, deși în alin. (3) se acordă prioritate legii 74. Nu este oportun să fie prevăzut expres faptul că se aplică Legea 74 exclusiv în cazul în care valoarea depășește pragurile de la art. 1. De fapt, ar trebui să se încurajeze aplicarea legii 74 chiar și atunci când pragurile sunt mai mici.

La alin. (5) se face, la fel, referire la achiziții cu elemente din legea 74, cât și la achiziții conform altor acte normative și se prevede că se aplică actul normativ pentru obiectul principal de activitate.

Astfel, e dificil să se facă distincție între actele normative care ar putea fi aplicabile unei situații concrete.

Art. 6/1. Achiziții mixte care cuprind mai multe activități

Acest articol aduce mai multă confuzie decât claritate. În primul rând, nu este clar cum facem distincția dintre „aceeași activitate” și „mai multe activități”, ca să știm ce articol va fi aplicabil. În al doilea rând, ar putea cauza abuzuri atunci când o EC va include la pachet mai multe activități, pentru a face aplicabilă o anumită lege, care ar oferi mai puțină transparență eventual, în mod artificial.

7. La articolul 9 la alineatul (1) litera b), după cuvintele „gazelor naturale” se completează cu cuvintele „în contextul obligației de serviciu public”.

Nu e clar ce înseamnă „în contextul obligației de serviciu public”. Norma trebuie să fie clară și expusă conform cerințelor de tehnică legislativă (art.54 din Legea nr.100/2017). Directiva 2014/25/UE utilizează expresii precum „furnizează un serviciu public”. În cazul în care autorul dorește să preia sensul acestor prevederi din Directiva UE, urmează să ajusteze textul corespunzător (în mod special cu revizuirea „în contextul obligației”).

8. Articolul 18 se modifică după cum urmează:

articolul se completează cu alineatele (2), (3) și (4) cu următorul cuprins:

„(2) Prezenta lege nu se aplică contractelor și concursurilor de soluții atribuite sau organizate conform procedurilor specifice a unei instituții financiare internaționale, în cazul în care contractele sau concursurile de soluție în cauză sunt finanțate integral de instituția respectivă.

(3) În cazul contractelor și concursurilor de soluții cofinanțate în cea mai mare parte de o instituție

Este majorată semnificativ marja achizițiilor pentru care nu se aplică Legea 74, în timp ce nu sunt incluse deloc prevederi pentru sporirea transparenței. Una dintre rațiunile aplicării Legii 74/2020 este încurajarea concurenței pentru obținerea unor prețuri mai mici pentru consumatorii finali, care sunt cetățenii.

Suplimentar, notăm că textul unei norme trebuie să fie clar și să nu permită interpretări diferite la aplicarea în practică. Este necesar de specificat procentul exact de cofinanțare și de evitat utilizarea expresiilor de tipul „în cea mai mare parte”.

financiară internațională, părțile convin asupra procedurilor de atribuire aplicabile.

Art. 23, 23/1, 23/2

În planul de acțiuni al Guvernului era indicat că urmează a fi adoptat un act normativ ce vizează achizițiile pentru apărare. Nu e clară distincția între contractele de achiziții cu aspecte de apărare și securitate prevăzute de prezenta lege și cele care vor fi reglementate de viitorul act normativ. Se prezumă că Legea 74 reglementează acele aspecte de apărare și securitate care au legătură cu domeniile reglementate de această lege, dar acest lucru nu este clar și va genera interpretări diferite și chiar abuzive.

Art. 23/2

(3) În cazul contractelor și concursurilor de soluții cofinanțate în cea mai mare parte de o instituție financiară internațională, părțile convin asupra procedurilor de atribuire aplicabile.

Textul unei norme trebuie să fie clar și să nu permită interpretări diferite la aplicarea în practică. Este necesar de specificat procentul exact de cofinanțare și de evitat utilizarea expresiilor de tipul "în cea mai mare parte".

Art. 23/3. Contracte încheiate între entități contractante

Pentru că acest articol vine în continuarea altor articole referitor la achizițiile cu aspecte de apărare și securitate, s-ar părea că și acesta se referă la aceste aspect. Totuși nu e așa, pentru că nu se face deloc referire la aspecte de securitate și apărare. Considerăm că ar trebui să fie mai multă claritate.

Acest articol riscă să ducă la denaturarea concurenței. Deși probabil e justificat în multe situații ca o EC să încheie contracte cu alte EC, sau chiar alte persoane juridice, asta poate duce la favorizarea unor persoane juridice în detrimentul altora, deci ar putea exista un risc sporit de fraudă.

Articolul 33 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Guvernul are obligația să prezinte Parlamentului propuneri pentru a adapta codurile CPV menționate în prezenta lege, ori de câte ori modificările nomenclaturii CPV trebuie să se reflecte în prezenta lege și nu implică o modificare a domeniului de aplicare al prezentei legi.”

Articolul 49 se modifică după cum urmează:

dispozițiile de la articolul 49 „Entitatea contractantă are obligația de a întocmi dosarul achiziției sectoriale și de a-l păstra în decurs de 5 ani de la inițierea procedurii de achiziție sectorială.”, devin alineatul (1) al articolului menționat;

Articolul 64 se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

“(4¹) În cazul în care comunicarea unor informații prevăzute la alin. (1) și (4) privind atribuirea contractului de achiziții, încheierea acordului-cadru

Prevedere inutilă

Termenul de 5 ani este în mod insuficient, având în vedere că acordul cadru poate fi încheiat pe un termen de până la 8 ani, sau chiar și mai mult în cazuri excepționale. Considerăm că ar fi corect să fie stabilit un termen de 5 ani de la executarea contractului sau expirarea termenului de valabilitate a contractului. Termenul de 5 ani de la inițierea procedurii de achiziție nu asigură îndeplinirea scopului normei.

Această prevedere este una discreționară și poate genera interpretări abuzive și netransparentă. Există riscul ca unele EC să utilizeze această norma formulată evaziv pentru a evita obligația de a comunica despre rezultatele unei proceduri de achiziție sectorială și, deci, de a asigura transparența procesului.

sau admiterea într-un sistem dinamic de achiziții se referă la secretul comercial sau secretul de stat, conform prevederilor Codului civil sau Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat ori ar putea aduce atingere concurenței loiale dintre operatorii economici conform prevederilor Legii concurenței nr. 183/2012, comunicarea acestor informații nu este obligatorie.”

Articolul 86 se completează cu alineatul (22) cu următorul cuprins:

”(22) În cazul în care comunicarea unor informații prevăzute la alin. (21) privind finalizarea concursului de soluții se referă la secretul comercial sau secretul de stat conform prevederilor Codului civil sau Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat ori ar putea aduce atingere concurenței loiale dintre operatorii economici conform prevederilor Legii concurenței nr. 183/2012, comunicarea acestor informații nu este obligatorie.”

Articolul 87¹. Agenția Achiziții Publice

Risc de abuz și de evitare a transparenței.

Considerăm că raportarea anuală privind achizițiile sectoriale este insuficientă, prin urmare se propune completarea acestei prevederi după cum urmează:

k) emite rapoarte anuale privind sistemul de achiziții sectoriale, în baza monitorizării și analizei statistice;	k) emite rapoarte semestriale și anuale privind sistemul de achiziții sectoriale, în baza monitorizării și analizei statistice;
Articolul 87 ¹ . Agenția Achiziții Publice	Se propune de completat cu următorul text: "m) elaborează și actualizează anual lista entităților contractante, care reprezintă subiectul acestei legi"
Art. 67 Criteriile de selecție calitativă	Considerăm oportun de inclus următorului alineat: "(5) Entitatea contractantă are obligația de a exclude din procedura de atribuire a contractului de achiziții sectoriale orice ofertant sau candidat care este inclus în Lista de interdicție a operatorilor economici"

Suplimentar la propunerile de mai sus, considerăm că sunt și alte aspecte importante care nu au fost incluse în proiectul hotărârii Guvernului și necesită a fi reglementate:

Propuneri suplimentare	Comentariu
Instituirea obligației de desfășurare a achizițiilor sectoriale prin SIA RSAP	Sistemul MTender dezvoltat pentru achizițiile publice guvernate de Legea nr. 131/2015 oferă un nivel înalt de transparență și eficiență în desfășurarea achizițiilor. Deși acesta are mai multe lacune, actualmente, este unul dintre cele mai transparente sisteme de achiziții electronice, ce a contribuit în mod esențial la eficientizarea achizițiilor publice. Pledăm pentru faptul ca acest sistem să fie utilizat și pentru desfășurarea achizițiilor sectoriale guvernate de Legea nr. 74/2020. Aceasta în condițiile în care, sistemul poate fi utilizat și pentru achiziții sectoriale fără eforturi suplimentare, inclusiv financiare, ci doar anumite ajustări. Considerăm oportun doar de a obliga prin lege ca

Aplicarea listei de interdicție în cadrul achizițiilor reglementate de Legea nr. 74/2020. Se propune includerea următorului articol:

"Art. 74¹ Lista de interdicție a operatorilor economici

(1) Lista de interdicție a operatorilor economici reprezintă un înscris oficial și este întocmită de către Agenția Achiziții Publice cu scopul de a limita, pe o perioadă de 3 ani, participarea operatorilor economici la procedurile de achiziție publică prevăzute de prezenta lege.

(2) Lista de interdicție a operatorilor economici este întocmită, actualizată și întreținută în formă electronică de către Agenția Achiziții Publice conform regulamentului aprobat de Guvern."

Reglementarea modului de planificare a achizițiilor sectoriale

Temeiurile exprese pentru anularea procedurilor de achiziție sectorială

entitățile contractante să desfășoare achizițiile prin intermediul SIA RSAP (MTender) similar autorităților contractante.

În acest moment, nu este clar dacă un operator economic din lista de interdicție poate participa la achizițiile sectoriale și nici dacă, pentru încălcări în cadrul achizițiilor sectoriale, operatorul economic este pasibil de a fi inclus în lista de interdicție. Dacă un operator economic a comis o încălcare legată de o achiziție guvernată de Legea nr. 131/2015, spre exemplu a prezentat un act fals, este clar că necesitatea de sancționare nu trebuie să fie limitată doar la achizițiile reglementate de Legea nr. 131/2015.

Din informațiile comunicate de către unele entități contractante, adoptarea Legii 74/2020 a provocat confuzie referitor la faptul dacă, în virtutea noilor reglementări, entitățile contractante ar fi obligate să organizeze planificarea achizițiilor anual, similar Legii 131/2015. Deși acest lucru nu a fost expres prevăzut în lege, este necesară clarificarea acestui aspect.

Lipsa acestei reglementări la moment oferă entităților contractante o discreție nelimitată în anularea achizițiilor sectoriale. Este riscul ca entitățile

	<p>contractante să anuleze achizițiile ori de cît ori nu doresc să atribuie contractul operatorului economic clasat pe primul loc.</p> <p>Similar Legii nr. 131/2015 (art. 71), este necesară o listă exhaustivă cu temeiuri pentru anularea achiziției, astfel încât entitatea contractantă să poată anula achiziția doar la incidența respectivelor temeiuri.</p> <p>În versiunea actuală a Legii nr. 74/2020 lipsesc reglementări cu privire la ajustarea sau modificarea contractelor. Acestea sunt necesare pentru a impune reguli clare și uniforme în această privință. În caz contrar, entitățile contractante au discreția nelimitată în modificarea contractelor.</p> <p>Ajustarea/modificarea contractelor este un mecanism absolut necesar în special la achizițiile de lucrări, unde la etapa de executare de multe ori pot apărea noi circumstanțe ce impun necesitate de ajustare a devizului. O altă situație este în cazul contractelor multianuale, atunci cînd este necesară ajustarea valorii contractelor din cauza inflației sau schimbarea prețurilor la componentele prețului de cost.</p>
Amendarea/modificarea contractelor	
Necesitatea DUAE-ului	<p>DUAE-ul în cadrul achizițiilor publice reglementate de Legea nr. 131/2015 permite admiterea ofertelor atunci când nu a fost prezentate unele documente justificative (cum ar fi situațiile financiare, extrasul din registrul de stat al persoanelor juridice și altele). În locul acestor documente se solicită DUAE-ul și chiar dacă se solicită separat și documentele justificative, lipsa lor nu permite descalificarea unei oferte, iar autoritatea contractantă este obligată să solicite clarificări la acest aspect. Acest mecanism nu permite descalificarea ofertelor din</p>

Reducerea termenelor de desfășurare a achizițiilor sectoriale

motive formale cum ar fi lipsa situațiilor financiare, care nu afectează oferta depusă.

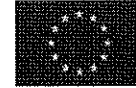
În lipsa DUAE-ului, în cadrul achizițiilor sectoriale guvernate de Legea nr. 74/2020, cerințele de calificare devin mult mai rigide și un operator economic este pasibil de a fi descalificat chiar și în lipsa unui document justificativ, precum situația financiară.

Includerea prevederilor care ar impune utilizarea DUAE-ului ar simplifica procedura de pregătire a documentelor pentru ofertanți, care în loc de zeci de documente justificative ar pune doar DUAE-ul. Or, după cum indică și ANSC, DUAE-ul este “un instrument pentru facilitarea participării operatorilor economici la procedurile de achiziții publice”

Legea nr. 74/2020 urmează să ofere o mai mare flexibilitate în stabilirea termenelor de desfășurare a achizițiilor sectoriale. Dacă achizițiile sectoriale vor fi efectuate prin SIA RSAP (MTender), care permite notificarea în timp real a operatorilor economici despre procedurile de achiziție lansate pe domeniul lor de activitate, nu va mai fi necesar un termen lung pentru pregătirea și depunerea ofertelor. Procesul de pregătire a ofertelor, în special în cazul achizițiilor de o simplitate redusă nu consumă mult timp, iar dacă entitatea contractantă publică și modele de formulare este nevoie de și mai puțin timp.

SIGMA

Creating Change Together

A joint initiative of the OECD and the EU,
principally financed by the EU

**Comments on the draft amendments to the Law on Procurement
in Energy, Water, Transport and Postal Services Sectors no. 74/2020
(May 2023)**

SIGMA has been requested by the Ministry of Finance of Moldova to comment on the draft amendments to the Law on Procurement in utilities sectors (energy, water, transport and postal services) no. 74/2020. The draft contains provisions aimed at the further adjustment of national legislation in accordance with the provisions of the 'Utilities' Directive¹ and a closer alignment with the *acquis communautaire*.

The request for analysis mainly referred to the fairness of the provisions proposed in the draft amendment to the Law. Seizing the opportunity, SIGMA tried to extend the analyse to the entire concordance table between Law 74/2020 (including the proposed changes) and Directive 2014/25/EU. Considering the relatively short time and the large volume of information included in the concordance table (230 pages), we cannot claim that the analysis carried out was exhaustive. However, this approach allowed us to identify a number of important elements that could be improved.

In the following, we will present the main problems that have been identified:

1. Art. 4 (1) of the Law 74/2020

According to Article 4 of Directive 2014/25/EU, there are three categories of contracting entities, which represent the *personal scope* of the Directive:

- Contracting authorities (with the same meaning as provided in Directive 2014/24/EU), which pursue one of the relevant activities referred to in Articles 8 to 14;
- Public undertakings, which pursue one of the relevant activities referred to in Articles 8 to 14;
- Other entities, which are not contracting authorities or public undertakings, which have as one of their activities any of the relevant activities referred to in Articles 8 to 14, or any combination thereof and operate on the basis of special or exclusive rights.

It is difficult to understand why the amendment to Article 4 (1) of the Law basically defines four categories of contracting entities. In particular, it is not clear what the entities referred to in letter b) are, and how they differ from the public undertakings referred to in letter a) or any kind of private enterprises referred to in letter c).

Our recommendation is to remove letter b) from Article 4 of the Law, and to add the wording '*or any combination thereof*' within the text of letter c) – which, in the new redaction, will become letter b).

¹ Directive 2014/25/EU of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 *on procurement by entities operating in the water, energy, transport and postal services sectors and repealing directive 2004/17/EC*.

2. Art. 4 (5) – (6) of the Law 74/2020

For a more accurate transposition of the provisions of last paragraph from Art. 4 (3) of Directive 2014/25/EU, we recommend merging paragraphs (5) and (6) of Article 4 of the Law. It should be highlighted that when the Directive refers to '*procedure in which adequate publicity has been ensured*', it refers not only to the procedures for awarding concession contracts but also to the procedures for awarding public procurement contracts, sectoral contracts as well as contracts in the field of defence. All of these are mentioned in the Directive at Art. 4 (3) letter a) of the last paragraph. Letter b) from the same paragraph mentions a several procedures provided for in other legal acts of the Union (Annex II of the Directive 2014/25/EU), about which we do not know whether or not they have been transposed into the national legislation of Moldova.

In these conditions, we propose to replace paragraphs (5) and (6) of the Law with the following text:

'(5) Rights which have been granted by means of a procedure in which adequate publicity has been ensured and where the granting of those rights was based on objective criteria shall not constitute special or exclusive rights within the meaning of paragraph (4). Such procedures include procurement procedures with publication in conformity with the Law 131/2015, the present Law, Law 121/2018, procurement legislation in the field of defence and security and other legal acts transposing EU Directives related to granting authorisations in the fields of operating natural gas installations, construction of new electricity production installations, postal service which is not or shall not be reserved, exploitation of hydrocarbons and public passenger transport services by rail and by road.'

This article can be modified in the future, after Moldova will transpose the *acquis communautaire* in all the sectors.

3. Art. 6¹ (3) of the Law 74/2020

The reference to article 5 seems to be wrong. The text in its current form '*By exception to the provisions of art. 5, if the contracting entities choose to award a single contract...*' should be replaced with '*By exception to the provisions of art. 6, if the contracting entities choose to award a single contract...*'

4. Art. 6¹ (6) of the Law 74/2020

The situation of Law 179/2008 is unclear, because it seems to overlap with Law 121/2018 and, most importantly, it generates ambiguity in terms of the difference between PPP contracts and concession contracts. Until this problem is solved (most likely this aspect will be clarified as the transposition of Directive 2014/23/EU advances), we recommend mentioning Law 179/2008 in the text of Art. 6¹ (6) letter b) from the draft amendment to Law 74/2020.

5. Art. 7 (3) of the Law 74/2020

Article 16 (3) of the Directive 2014/25/EU is not fully transposed; the second part, which forbids subdivision of the procurement is missing in the text of Article 7 of the law 74/2020.

We recommend to add in article 7 (3) (or to add a new paragraph, paragraph (3¹)), the following text: '*A procurement shall not be subdivided with the effect of preventing it from falling within the scope of this Law, unless justified by objective reasons.*' This provision is all the more important as the contracting authorities/entities in Moldova have a tendency to divide the acquisitions into contracts of small value, in order to avoid the application of the law.

6. Art. 18 (2) a) of the Law 74/2020

The text of Article 20 (1) a) of the Directive 2014/25/EU is simpler and more precise than the correspondent text in Article 18 (2) a) of the Law 74/2020.

We recommend to keep the same wording as in Directive.

7. Art. 23² (1) a) of the Law 74/2020

The text of Article 27 (1) a) of the Directive 2014/25/EU is simpler and more precise than the correspondent text in Article 23² (1) a) of the Law 74/2020.

We recommend to keep the same wording as in Directive. Moreover, the text Article 27 (1) b) of the Directive 2014/25/EU is missing in the draft Law and should be added.

8. Art. 23³ of the Law 74/2020

Art. 23³ of the Law 74/2020 aims to transpose the provisions of Article 28 of the Directive 2014/25/EU. However, it must be emphasized that the provisions of the Directive refer exclusively to **contracting authorities** and not to all categories of **contracting entities** (as it is provided now in the draft Law). Therefore, the expression "contracting entity(ies)" should be replaced by "contracting authority(ies)" both in the title and in the text of the article, wherever the expression 'contracting entity(ies)' appears.

9. Art. 24 (3) of the Law 74/2020

We recommend to add at the end of the paragraph the following wording: *'For the purposes of letter c), 'dominant influence' shall have the same meaning as in Article 4(3) of this law.'*

10. Art. 26¹ of the Law 74/2020

The transposition of Article 34 of the Directive might be problematic, especially due to the fact that the final decision on the existence of a market to which access is not restricted and the activity is directly exposed to competition belongs to the Commission. In fact, the member states are not free to decide themselves if the conditions provided in Article 34 (2) – (3) of the Directive are fulfilled.

Our recommendation is to postpone the transposition of this article for a future stage and only after discussions with the Commission on this matter.

11. Art. 30 of the Law 74/2020

Provisions of the Law 74/2020 on reserved contracts are based rather on provisions of former Public Procurement Directive (Directive 2004/17/EEC) rather than the current one (Directive 2014/25/EU).

One of the different aspects is that this solution refers only to persons with disabilities while Directive 2014/25/EU covers sheltered workshops and economic operators whose main aim is the social and professional integration of disabled **and disadvantaged** persons. According to the Law, the percentage of disabled persons employed by sheltered workshops must be more than 50 %, while in Directive is 30 %. Our suggestion is to update the text of the Law in accordance with the current provisions of the Directive.

12. Art. 40 (3) a) of the Law 74/2020

The Law 74/2020 refers only to products intended for research. The Directive is more flexible and refers to all contracts that are purely for the purpose of research, experiment, study or development.

Our recommendation is to amend this provision in accordance with the text provided in Article 50 (b) of the Directive 2014/25/EU.

13. Art. 41 (5) of the Law 74/2020

In accordance with the provisions of Article 76 (3) of the Law 74/2020, in case of competitive dialog, the award criteria should be not only the best price-quality ratio but also the **best cost-quality ratio**.

14. Art. 43 (2) of the Law 74/2020

For the purpose of clarification, it would be useful to add in paragraph (2) that, for awarding framework agreements, contracting entities shall apply only the procedures provided in the Law.

15. Art. 45 of the Law 74/2020

Nowhere in the law is the concept of admissible offer concretely defined. The provisions of Articles 69 and 75 (indicated in the Table of concordance) are extremely vague and do not cover the whole definition(s) provided in Article 53 (5) of the Directive 2014/25/EU.

We recommend to transpose the provisions of paragraph (5), either in the content of article 45 of the Law, or, alternatively, in the content of article 75 regarding the evaluation of tenders.

16. Art. 47 (4) of the Law 74/2020

The purpose of this provision is not very clear. It should be reworded in order to avoid an interpretation that could be contrary to the provisions of Article 43 (4) of the Law 74/2020.

17. As a suggestion, the provisions of Article 57 of the Directive 2014/25/EU could be transposed (at least partially) within Article 48 of the Law 74/2020. Even though it is not mandatory, such provisions might be useful in the future.

18. Art. 49 (2) of the Law 74/2020

Article 49 stipulates the obligation of the contracting entities to draw up the procurement file and keep it for at least five years. The content of the procurement file is detailed through the proposed amendments. However, the provisions of Article 49 (2) letter a) are too vague; the proposed text does not explicitly state the obligation of the contracting entities to keep (copies) of the signed contracts and to allow access to them.

19. Art. 54 (5) of the Law 74/2020

At the end of paragraph (5), it should be added that in the event of an accelerated open procedure as referred to in Article 37 (4¹) of the Law, that period shall be four days.

20. Art. 59 (3) – (4) of the Law 74/2020

The new provisions introduced by amendments to Article 59 seem to refer exclusively to the special regime provide for in Article 85 of the Law. It is important to mention that Directive 2014/25/EU allows the possibility of launching procurement procedures, not only by publishing a contract notice, but also by publishing a periodic indicative notice (Article 44 (4) a) and 67 (2) of Directive 2014/25/EU). This rule is applicable only for restricted and negotiated procedures.

We recommend to extend the use of periodic indicative notice as an option for launching the restrictive and negotiated procedures in accordance with the above-mentioned provisions of the Directive.

21. Art. 70 of the Law 74/2020

The article regulates the possibility of using the self-declaration, an instrument similar to ESPD (in Romanian, DUAE). This is a useful tool for reducing the administrative burden, both for economic operators and for the staff involved in the tenders' evaluation (working groups).

In order to obtain more efficiency in the use of the self-declaration, we believe that it would be useful to take over the provisions of Article 76 (7) of Directive 2014/25/EU within Article 70 of Law 74/2020.

22. Art. 72 of the Law 74/2020

A new paragraph should be added, with a text similar to the one in article 71 (5) of the Law 74/2020.

23. Art. 75 of the Law 74/2020

Paragraphs 1 - 3 of Article 76 of Directive 2014/25/EU are not transposed in a clear and coherent manner within Law 74/2020, even if, apparently, a number of articles of the law cover the respective aspects to some extent. For the purpose of clarification and to avoid any misinterpretations, we recommend taking over the general rules provided for in the paragraphs mentioned above, in the text of Article 75 of Law 74/2020.

24. Art. 83 of the Law 74/2020

Law 74/2020 regulates the conditions under which it is permitted to modify contracts during their term in a much more rigid manner than Directive 2014/25/EU. This does not make the national provisions non-compliant with EU rules. However, our recommendation is to reanalyse the opportunity to make some rules more flexible (within the limits allowed by the Directive), considering that, in practice, such changes may be necessary as a result of justified situations.

For instance, Article 89 (1) a) of Directive 2014/25/EU gives the contracting entities the possibility to provide in the contract specific review clauses, **such as clauses for price indexations**. Such specific clauses must be announced from the beginning in the tender documentation clearly, precisely and unequivocally, they must specify the scope and nature of any changes as well as the conditions under which they can be used, and they are applicable in the same way to all economic operators, regardless which one of them will win the contract. This possibility to modify the contracts during their term is not regulated by the Law 74/2020.

Another example is the situation provided in Article 89 (2) of Directive 2014/25/EU, which is based on so-called *de minimis* thresholds. The Commission's approach to this matter is clearly explained in the second paragraph of Recital (113) of Directive 2014/25/EU: *'Modifications to the contract resulting in a minor change of the contract value up to a certain value should always be possible without the need to carry out a new procurement procedure. To this effect and in order to ensure legal certainty, this Directive should provide for de minimis thresholds, below which a new procurement procedure is not necessary. Modifications to the contract above those thresholds should be possible without the need to carry out a new procurement procedure to the extent they comply with the relevant conditions laid down in this Directive.*

25. Art. 84 (1) of the Law 74/2020

In Article 84 (1) of the Law 74/2020, there are no provisions equivalent to those of letter a) of Article 90 of the Directive 2014/25/EU.